ΜΝΗΜΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ν. ΣΑΘΑ (1842 - 1914)

Τὸ Γαλαξείδι

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
ΓΕΩΡ. Ε. ΘΩΜΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ
Συνδέσμου-
Ἐφημερίδας
Καραΐσκου 111
ΤΗΛΕΦ. 4123.528
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

Γραφεῖα Ἐφημερίδας Ἀθηνῶν
Ἀκαδημίας 61 τηλ. 36.20.328

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΩΤΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΩΤΩΝ • ΕΤΟΣ 34ον • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1981 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 378

28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου τοῦ 1940-1941, ποὺ τὴν ἐπέτειό του γιορτάζουμε τοῦτο τὸ μήνα, ἀποτελεῖ, στὴν κυριολεξία, τὸ θαῦμα τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Καὶ τὸ θαῦμα αὐτὸ ὀφείλεται στὴ λεβεντιὰ καὶ τὴν εὐψυχία μὲ τὴν ὁποία οἱ Ἕλληνες μαχητὲς ρίχτηκαν στὸν ἀγώνα γιὰ τὴν ἀπόκρουση τῆς βίας ποὺ ἀπειλοῦσε τὴν ὑπόσταση τοῦ ἔθνους καὶ ἔφταναν ἕως τὴ νίκη, ἀνατρέποντας καὶ ἐκμηδενίζοντας τὴν καταλυτικὴ ὑλικὴ ὑπεροχὴ τῆς ἀντίπαλης Μεγάλης Δυνάμεως.

Τὸ γνωστότατο λαϊκὸ τραγούδι τῆς ἐποχῆς: «μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλη πᾶν οἱ φαντάροι μας μπροστά», ἀποδίδει λιτὰ μὰ ὁλοκάθαρα τὸ ἀπίθανα αἰσιόδοξο πνεῦμα, μὲ τὸ ὁποῖο οἱ ἄλκιμοι τῆς Ἑλλάδας ἀντιμετώπιζαν τὸ θάνατο ποὺ πήγαιναν νὰ συναντήσουν. Καὶ ὅσοι ἔζησαν τὶς μεγάλες ὧρες τῆς ἀσύλληπτης σὲ ἐνθουσιασμὸ ἐπιστρατεύσεως τοῦ '40 εἶναι σὲ θέση νὰ βεβαιώσουν τὴν ἀλήθεια τοῦ τραγουδιοῦ, καθὼς φέργουν στὴ μνήμη τὴν εἰκόνα τῶν ἐφέδρων μας ποὺ ἔσπευδαν, εὐτυχεῖς, νὰ φορέσουν τὸ χακὶ στοὺς στρατῶνες, σὰν νὰ πήγαιναν σὲ πανηγύρι...

Ὅμως τὸ ἀτσύγκριτο ἦθος τῶν μαχητῶν δὲ στάθηκε μόνο δικό τους προνόμιο. Τὸ τίμησαν καὶ τὸ ἀποκάλυψαν καθολικὰ καὶ χωρὶς καμμιὰ ἐξαίρεση «τὰ μετόπισθεν», ποὺ ἔδοσαν ὅ,τι μποροῦσαν καὶ ὅ,τι δὲν μποροῦσαν, ἀκόμα, γιὰ νὰ βοηθήσουν ἐκείνους ποὺ ἀγωνίζονταν στὶς ἄξενες βουνοκορφὲς τοῦ πολεμικοῦ μετώπου, τοὺς ἐξ μῆνες τῆς πολυαίμακτης πάλης, μέσα σ' ἕνα σκληρότατο χειμώνα, γιὰ τὴ νίκη τῆς Πατρίδας. Ἀπὸ τὶς βιβλικὲς γυναῖκες τῆς Ἠπείρου ποὺ μὲ τὸ δδοιπορικὸ ραβδὶ στὸ χέρι κουβάλησαν ἀκούραστες στὴν πλάτη, ἀνηφορίζοντας στὶς χιονισμένες ὀρεινὲς γιδόστρατες, ὡς τὴν πρώτη γραμμή, τὰ κυβώτια μὲ τὶς σφαῖρες καὶ ἄλλα ὑλικὰ τοῦ πολέμου, ὡς τοὺς διανοούμενους ποὺ θήτευσαν στὴν πνευματικὴ ἐπιστράτευση, ποὺ εἶχε ἐπίσης κηρύξει ἡ Πολιτεία καὶ πρόσφεραν τὸ πνεῦμα τους σ' ἐνίσχυση τοῦ Ἀγώνα κι ἀπ' τὶς νοικοκυρὲς κάθε ἡλικίας ποὺ εἶχαν στρωθεῖ θελοντικά, μέρα καὶ νύχτα, στὸ πλέξιμο τῶν μάλλινων τοῦ Στρατοῦ, ὡς τὶς ἀδελφὲς ποὺ πρόσφεραν τὶς ὑπηρεσίες τους στὰ νοσοκομεῖα, ὅπου διακομίζονταν οἱ στραυματίες μας, σύγκορμο ὅλο τὸ ἑλληνικό, ἰσυγκλονιστικὰ ἑνωμένο, ἔριχνε τὶς δυνάμεις του στὴ μάχη τῆς Ἑλλάδας. Καὶ ἡ προσφορὰ αὐτή, μοναδικὴ στὸ εἶδος της, γινόταν ὅταν ὁλόκληρη σχεδὸν ἡ ἠπειρωτικὴ Εὐρώπη ἀνάσαινε μὲ δυσκολία κάτω ἀπὸ τὸ ἀνελέητο πέλμα τοῦ ναζισμοῦ καὶ παρακολουθοῦσε, σαστισμένη, τὸν ἐπικὸ ἀγώνα τῶν Ἑλλήνων σὰν πλέγμα ἀπατηλῆς φαντασίας!

Ὁ ἀγώνας τῶν Ἑλλήνων τοῦ '40 εἶχε συνεπάρει τὴν ἐποχή τους καὶ τοὺς ἀνθρώπους της. Καθηγητὴς τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἀθήνας τελείωνε τότε μιὰ ἐπίκαιρη ὁμιλία του μὲ τοὺς στίχους:

Παληκάρι καὶ ὀμορφονιὲ γειά σου, καλέ, χαρά σου·
ἄκου στεριὲς καὶ θάλασσες ἠχοῦν μὲ τ' ὄνομά σου,
ἀφιερωμένους στὸν Ἕλληνα μαχητή.

⁂

Τιμὴ καὶ δόξα ἄφθαρτη στὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδας ποὺ ἔγραψαν μὲ τὸ ἄλικο αἷμα τους τὴν ἀτίμητη αὐτὴ σελίδα τῆς νεώτερης ἱστορίας της. Μὲ τὴ θυσία τους καὶ μὲ τὴν ἀρετή τους ἄφησαν ἕνα πολυσήμαντο δίδαγμα γιὰ τὶς ἐρχόμενες γενεές, σὲ παγκόσμια κλίμακα.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΚΩΝΣΝΟΥ Ν. ΣΑΘΑ

ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ, Σεπτέμβριος (τῆς Συντάξεως).—

Στὶς 19 Σεπτεμβρίου, ἡμέρα Κυριακή, τὸ Γαλαξείδι, σύσσωμο, μὲ ἐπικεφαλῆς τὴν Κοινοτική του Ἀρχή, ποὺ εἶχε τὴν ὅλη πρωτοβουλία, σὲ συνεργασία μὲ τὸ Σύνδεσμο Γαλαξειδιωτῶν, ξεπλήρωσε ἕνα μακροχρόνια ὀφειλόμενο χρέος του, πρὸς διάσημο τέκνο του, τὸ μεγάλο ἐρευνητὴ τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ νεώτερου Ἑλληνισμοῦ Κωνσταντῖνο Ν. Σάθα (1842 - 1914), μεταφέροντας ἀπὸ τὸ Παρίσι στὴν πατρώα γῆ τὰ ὀστά του, μαζὶ μὲ τὰ ὀστὰ τῆς αὐζύγου του Χαρίκλειας.

Τὸ γεγονὸς πλαισιώθηκε ἀπὸ σειθὰ ἐκδηλώσεων, γιὰ τὶς ὁποῖες ἡ Κοινότητα εἶχε ἐκδόσει εἰδικὸ πρόγραμμα καὶ τὶς ἐλάμπρυνε μὲ τὴν παρουσία του ὁ τέως Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, Ἀκαδημαϊκὸς κύριος Κωνσταντῖνος Τσάτσος, ποὺ ἔφτασε τὴν ἴδια μέρα ἀπὸ Γαλαξείδι, συνοδευόμενος ἀπὸ τὴν κόρη του κυρία Μυλωνᾶ καὶ τὸν Βιομήχανο κύριο Ἀλέξανδρο Τσάτσο μὲ τὸ γυιό του κύριο Ἀνδρέα Τσάτσο, Μηχανολόγο, συγγενεῖς τοῦ τιμώμενου ἀπὸ ἀγχιστείας.

Τὸ ἐλικόπτερο ποὺ μετέφερε τοὺς ἐπιφανεῖς ξένους μας, προσγειώθηκε κοντὰ στὸ σημεῖο ὅπου διχάζεται ὁ δρόμος τῆς Ναυπάκτου πρὸς Γαλαξείδι στὶς 10.30 ἀκριβῶς, ἐκεῖ δὲ τοὺς ὑποδέχτηκαν ὁ Βουλευτὴς Φωκίδος κύριος Χλωρός, ὁ Νομάρχης Φωκίδος κύριος Ἀσιμῆς, ὁ ὑποψήφιος βουλευτὴς Φωκίδος κύριος Ν. Γκελεστάθης, ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος καὶ τὸ Κοινοτικὸ Συμβούλιο Γαλαξειδίου, μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Συνδέσμου μας καὶ πολλοὶ συμπολίτες. Στὴ συνέχεια, μὲ αὐτοκίνητα, προσῆλθαν ὅλοι στὸ Νεκροταφεῖο τοῦ Γαλαξειδιοῦ, ὅπου φάλθηκε τρισάγιο, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Φωκίδος κυρίου Χρυσοστόμου περιστοιχιζομένου ἀπὸ τὸν ἐπιτάφιο κλῆρο. Ἔπειτα τὰ ὀστᾶ τοῦ ζεύγους Σάθα, ποὺ εἶχαν διακομισθεῖ στὸ Γαλαξείδι ἀπὸ τὴν ξένη μὲ τὴ φροντίδα καὶ τὴ δαπάνη τῶν δύο οἰκογενειῶν Τσάτσου, τοποθετημένα σὲ ξύλινη θήκη, ἐναποτέθηκαν σὲ μαρμάρινη κρύπτη, ποὺ κατασκευάσθηκε κοντὰ στὸν τάφο ἄλλου ὀνομαστοῦ Γαλαξειδιώτη τοῦ περασμένου αἰώνα, τοῦ γιατροῦ Λουκᾶ Ι. Καραλίβανου, μὲ δαπάνη τοῦ Συνδέσμου Γαλαξειδιωτῶν πρὸς αἰώνια ἀνάπαυση, ἀφοῦ καταπέθηκε στέφανος τῶν οἰκογενειῶν διὰ τῆς κυρίας Μυλωνᾶ.

Μετὰ τὸ τρισάγιο σχηματίστηκε πομπὴ ἀπὸ αὐτοκίνητα ποὺ κατευθύνθηκε στὴν πλατεία Σάθα, ὅπου μαρμάρινη προτομὴ τοῦ τιμώμενου καὶ ὅπου εἶχε συγκεντρωθεῖ πλῆθος κόσμου μὲ παραταγμένους τοὺς προσκόπους καὶ τοὺς μαθητὲς τῶν σχολείων καὶ ἔγινε κατάθεση δάφνινων στεφάνων ἀπὸ τὸν κύριο Κ. Τσάτσο, τὸ Νομάρχη Φωκίδος, τὴν Κοινότητα Γαλαξειδίου καὶ τὸ Σύνδεσμο Γαλαξειδιωτῶν, διὰ τῆς Γενικῆς Γραμματέως του καὶ ἐτηρήθη ἑνὸς λεπτοῦ σιγή.

Ἀκολούθως οἱ συγκεντρωμένοι προσῆλθαν πεζοὶ στὸ Μουσεῖο τοῦ Γαλαξειδιοῦ, ὅπου, στὴ μεγάλη του αἴθουσα, ἀσφυκτικὰ γεμάτη, συνεχίστηκαν οἱ ἐκδηλώσεις μὲ τὴν ἐκφώνηση λόγων γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Κωνσταντίνου Σάθα.

Ὁμιλητὲς ἦταν, κατὰ σειρά, ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητας Γαλαξειδίου κύριος Εὐστάθιος Χατζηγιάννη, ἡ συμπολίτισσα κυρία Εὐθυμία Ἀνδευπούλου - Μητάκου, Φιλόλογος - Γυμνασιάρχης, ἡ κυρία Δήμητρα Πικραμένου - Βάρφη, συνεργάτης τοῦ Κέντρου Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν Ε.Ι.Ε., καὶ ὁ κύριος Κωνσταντῖνος Τσάτσος, ποὺ ἔκλεισε τὸν κύκλο τῶν ὁμιλιῶν.

Τὰ κείμενα τῶν ἐκφωνηθέντων λόγων ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Α' τοῦ κυρίου Εὐσταθίου Χατζηγιάννη:

Σεβασμιώτατε, Κύριε Πρόεδρε, κυρίες καὶ κύριοι, ἀγαπητοὶ Συμπολῖτες,

Κύριε Πρόεδρε,

Σᾶς καλωσορίζω στὸ ὡραῖο καὶ Ἱστορικὸ Γαλαξείδι ἐκ μέρους ὅλων τῶν Συμπολιτῶν μου Γαλαξειδιωτῶν μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς μετακομιδῆς τοῦ μεγάλου Ἱστοριοδίφη - Μεσαιωνοδίφη Κωνσταντίνου Σάθα καὶ τῆς συντρόφου του στὴ γῆ τοῦ Γαλαξειδιοῦ ποὺ εἶναι καὶ πατρίδα του, θεωρώντας τὴν παρουσία σας εἰς τὸν χῶρον τῆς Κοινότητάς μας μεγάλη τιμὴ γιὰ τὸν τόπο καὶ γιὰ μένα προσωπικῶς, ποὺ εἶχα τὴν τύχην νὰ κλείσω ἕνα κενό, μιὰ ἀκρεμόνητα πάνω στὸ ὄνομα Σάθας, πάνω στὴν ἴδια Ἱστορία τοῦ Γαλαξειδιοῦ, πρᾶγμα ποὺ ὀφείλεται σὲ σᾶς Κύριε Πρόεδρε στὶς δικές σας φροντίδες, στὶς δικές σας προσπάθειες καὶ ἐνέργειες γιατὶ θέλω νὰ πιστεύω ὅτι τὸν Κωνστ. Σάθα δὲν τὸν βλέπετε καὶ δὲν τὸν θαυμάζετε ὡς τὸν ἐξ ἀγχιστείας συγ-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ στὴ σελ. 3

Τὴν ὥρα τοῦ τρισάγιου.

Ἐπὶ τῶν γεγονότων

Στὸ φύλλο μας Ἰανουαρίου 1981 ἀσχοληθήκαμε σὲ μακρότατο σχόλιό μας μὲ ἕνα παλαιὸ αἴτημα τοῦ Δήμου Ἀμφίσσης ποὺ ξαναρχόταν στὴν ἐπικαιρότητα καὶ εἶναι νὰ δημιουργηθεῖ «στὸ Νομό μας» τὸ δεύτερο ἐργοστάσιο ἀλουμίνας. Καὶ ἐξηγούσαμε γιατὶ ἕνα τέτοιο αἴτημα δὲν βρίσκει ἀνταπόκριση, μιὰ καὶ ἡ προσφερόμενη γιὰ τὴν ἵδρυση τοῦ ἐργοστασίου περιοχὴ εἶναι μέσα στὸν εὐρύτερο δελφικὸ χῶρο, ποὺ τὸν ξεχωρίζει γιὰ τὰ ἠθικά του προνόμια ἡ ἀνθρώπινη συνείδηση, σὲ παγκόσμια κλίμακα. Καὶ ἐπὶ πλέον ὅτι τὸ αἴτημα αὐτὸ δὲν ἔπρεπε νὰ προβάλλεται ἀπὸ πλούσιες γεωργικὲς περιφέρειες ὅπως ἡ Ἀμφισσα, χωρὶς νὰ ὑπολογίζεται τὸ «κοινωνικὸ κόστος», ποὺ συνεπάγεται ἡ ἵδρυση τοῦ ἐργοστασίου, μὲ τὴν ἀναπόφευκτη βλάβη τῆς ὑγείας τῶν κατοίκων καὶ τὴ δυσμενῆ ἐπίδρασή του πάνω στὴν πανίδα καὶ τὴ χλωρίδα τῆς περιοχῆς, ἀπὸ τὴ μόλυνση τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος.

⁂

Στὴ θεωρητικὴ αὐτὴ τοποθέτηση τοῦ προβλήματος ἔρχεται τώρα νὰ προσθέσει θετικὴ τὴ συμβολή της πρόσφατη δικαστικὴ κρίση. Ἔτσι, ὅπως ἔγραψαν οἱ πρωινὲς ἐφημερίδες τῶν Ἀθηνῶν τῆς 19 Σεπτεμβρίου, τὸ Πρωτοδικεῖο Ἀθηνῶν μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 10021) 81 ἀπόφασή του ἐπιδίκασε δύο ἑκατομμύρια δραχμὲς σὲ κτηνοτρόφο τῆς Βοιωτίας, γιὰ τὴ ζημιὰ ποὺ ἔπαθε τὸ κοπάδι του ἀπὸ μόλυνση τῆς ἀτμόσφαιρας, ποὺ ὀφειλόταν σὲ ἐργοστάσιο ἀλουμινίου. Πλέον συγκεκριμένα, διότι ἀπὸ τὸ 1969 ποὺ ἄρχισε ἡ λειτουργία τοῦ Ἐργοστασίου «ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Ε.Β.Ε.Α.Ε.» στὴν Ἀντίκυρα τῆς Βοιωτίας ὥς τὸ 1973 ὁ ἐνάγων ἔχασε ὅλα του τὰ ζῶα ἀπὸ τὴν φθορίωση ποὺ ὑπέστησαν.

Δὲν ἐπιχαίρουμε ποὺ ὑπάρχει τώρα καὶ δικαστικὴ κρίση γιὰ τὶς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἀπὸ τὴ λειτουργία τοῦ ἐργοστασίου ἀλουμινίου καὶ τὴν ἐκπομπὴ φθορίου, ποὺ αὐτὴ συνεπάγεται, μὲ κίνδυνο γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζώων, ἀκόμη καὶ γιὰ τὰ φυτά, ὅπως πάντα ὑποστηρίζαμε. Θὰ χαροῦμε ὅμως, ἐὰν τὸ νέο σοβαρὸ στοιχεῖο ποὺ ἀναμφισβήτητα ἀποτελεῖ ἡ ἀπόφαση τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἐκτιμᾶται κατὰ τὴν ἀξία του στὸ μέλλον, ἀπὸ ὅσους πρόχειρα, δυστυχῶς, καὶ χωρὶς τὴν ἀπαιτούμενη βάσανο τοῦ ζητήματος ζητοῦν νὰ δημιουργηθεῖ «στὸ νομό μας» τὸ δεύτερο ἐργοστάσιο ἀλουμίνας, παραβλέποντας ὅτι ἔτσι δυσχεραίνουμε, σήμερα, καὶ θὰ κάνουμε ἀθέατο αὔριο τὸ βίο τῆς περιοχῆς μας μὲ τὰ ἴδια μας τὰ χέρια.

⁂

Γιὰ τὴν ὁλοκλήρωση ὅσων γράφουμε στὸ φύλλο τοῦ προηγούμενου μήνα, σχετικὰ μὲ τὴν ἀξιέπαινη δράση τῆς Φ.Ε.Γ., καὶ εἰδικὰ γιὰ τὰ μέτρα ποὺ αὐτὴ ἔλαβε, τὸ περασμένο καλοκαίρι προστατεύοντας τὸ δάσος, θὰ θέλαμε νὰ προσθέσουμε ὅτι εἶχε συγκροτήσει καὶ ὁμάδες συμπολιτῶν, ποὺ τὸ ἐπέβλεπαν ἐναλλακτικὰ ὅλο σχεδὸν τὸ 24ωρο. Μὲ μόνη ἀνταμοιβή τους, φυσικά, τὴ μεγάλη ἱκανοποίηση ποὺ αἰσθάνονταν καθὼς συντελοῦσαν προσωπικὰ στὴν διαφύλαξη τοῦ πράσινου θησαυροῦ τοῦ Γαλαξειδιοῦ.

ΕΚΛΟΓΙΚΑ

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν τῆς 18ης Ὀκτωβρίου 1981 στὸ Γαλαξείδι ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ἔγκυρα ψηφοδέλτια	844
Ἔλαβον	
Νέα Δημοκρατία	405
ΠΑΣΟΚ	380
ΚΟΔΗΣΟ	19
Προοδευτικοὶ	18
ΚΚΕ	8
ΚΚΕεσ.	7
Ἕνωσις Κέντρου	7

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Παρακαλοῦμε τὰ Μέλη τοῦ Συνδέσμου, νὰ σπεύσουν νὰ καταβάλουν τὶς καθυστερούμενες συνδρομές τους προηγουμένων ἐτῶν ὡς καὶ τὴ συνδρομὴ τοῦ λήγοντος ἔτους.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ὁ Σύνδεσμός μας προσκαλεῖ τὰ Μέλη του σὲ ἀπογευματινὸ τσάι στὶς 23 Νοεμβρίου 1981 ἡμέρα Δευτέρα καὶ ἀπὸ ὥρας 5.30 - 9.30 μ.μ. στὸ ξενοδοχεῖο Χανδρῆ (Λ. Συγγροῦ 385 — Δέλτα Φαλήρου).

Τιμὴ συμμετοχῆς δρχ. 300 τὸ ἄτομο. Δηλώσεις συμμετοχῆς στὰ γραφεῖα τοῦ Συνδέσμου μέχρι 15.11.1981.

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ

Τὸ ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ ὀργάνωσε συνέδριο γιὰ τὴν Παράδοση στὴν αἴθουσα τῆς Κοινοτικῆς μας Βιβλιοθήκης, ἡ ὁποία, κατὰ σύμπτωση, στεγάζεται ἐπίσης σὲ κτίριο παραδοσιακό.

Στὸ συνέδριο αὐτὸ ἔλαβαν μέρος καὶ 50 Ἄγγλοι εἰδικοί.

Οἱ ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου ἄρχισαν στὶς 25 Σεπτεμβρίου καὶ κράτησαν δύο ἡμέρες.

ψηφ/σή: Ἠλίας Π. Κουμπαρούλης

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ἡ σύζυγος τοῦ συμπολίτη κ. Στυλιανοῦ Κοντολέοντος ἐγέννησε ἀγοράκι.

Νά ζήσει.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίας Παρασκευῆς Γαλαξειδίου βαπτίσθηκε τὸ ἀγοράκι τοῦ συμπολίτη Ἰωάννου Κουφάλη καὶ ἔλαβε τὸ ὄνομα Ἀνδρέας.

Νὰ ζήσει τὸ νεοφώτιστο.

ΓΑΜΟΙ

Στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Κων)νου Αἰγάλεω ἔγιναν οἱ γάμοι τοῦ συμπολίτη κ. Γεωργίου Κουφάλη μὲ τὴ Δίδα Γεωργία Χαλβατζάκη. Τοὺς νυμφικοὺς στεφάνους ἀντήλλαξεν ἡ ἐξαδέλφη τοῦ γαμπροῦ Δίδα Βάγια.

Ἐπίσης ἔγιναν οἱ γάμοι τῆς συμπολίτισσας Δίδας Σοφίας Μ. Στεργιώτου μὲ τὸν κ. Νικόλαο Λαλλᾶ.

Θερμὰ συγχαρητήρια.

ΘΑΝΑΤΟΙ

— Ἀπεβίωσε καὶ κηδεύθηκε στὴν Ἰτέα ἡ Γεωργία Ἀνδρέα Ἀγουροπούλου - Καγάτα.

— Ἀπεβίωσε καὶ κηδεύθηκε στὴν Ἀθήνα ὁ συμπολίτης Γεώργιος Μέντης.

— Ἀπεβίωσε καὶ κηδεύθηκε στὸ Γαλαξείδι ὁ συμπολίτης Ἀθαγάσιος Σουλάντζος.

— Ἀπεβίωσε καὶ κηδεύθηκε στὸ Γαλαξείδι ἡ συμπολίτισσα Εὐτυχία Κουφουδάκη.

Τοὺς οἰκείους συλλυπούμαστε.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Ὁ «δαίμονας τοῦ τυπογραφείου» ἔβαλε πραγματικὰ τὴν οὐρά του στὸ προηγούμενο φύλλο καὶ μᾶς χάλασε τὰ «κοινωνικά» μας.

Ἔτσι ἡ πρώτη στὴ σειρὰ βάπτιση πρέπει νὰ διαβαστεῖ ὡς ἑξῆς:

Τὴν 9η Αὐγούστου στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Ἰωάννου Γαλαξειδίου βαπτίσθηκε τὸ ἀγοράκι τοῦ κ. Εὐθυμίου Τούρλα καὶ ἔλαβε τὸ ὄνομα Παναγιώτης. Ἀνάδοχος ἡ δίδα Γεωργία Α. Σακελλαρίου.

Καὶ στὴν τρίτη κατὰ σειρὰ βάπτιση, ἐπίσης, τὸ ὄνομα τῆς κ. Ντίνας, διορθώνεται στὸ ὀρθό: τῆς κ. Μίνας Γαλάνη, τὸ γένος Γεωργ. Κρίκου...

ΔΩΡΕΕΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ

Οἰκογένεια Παρασκευῆς Τσούνα εἰς μνήμην Καλλιόπης Μιχαὴλ Παχούλη δρχ. 1500

Ἀνώνυμος εἰς μνήμην Σταματούλας Ψύχα δρχ. 1600

Ἀνώνυμος εἰς μνήμην Ἀθανασίου Ταμπακοπούλου δρχ. 500

Ἡ κ. Κωνσταντίνα καὶ ἡ δ. Καίτη Μπεσίρη εἰς μνήμην τῶν παιδιῶν, ἀδελφῶν, συζύγου καὶ πατρὸς Ἀναστασίου Μπεσίρη, Εὐθυμίου Μπεσίρη Ἀντεισαγγελέως Ἐφετῶν Ἀθηνῶν, στὴ συμπλήρωση τριῶν χρόνων ἀπὸ τὸν θάνατό του, καὶ Ἰωάννου Μπεσίρη δρχ. 3000

Οἱ οἰκογένειες Εὐθυμίου Βομβογιάννη καὶ Ἀνδρέου Εὐθ. Βομβογιάννη, εἰς μνήμην Ἑλένης καὶ Ἰωάννου Τσάμη δρχ. 2000

Ἡ οἰκογένεια Γεωργίου Ἀθανασοπούλου εἰς μνήμην τῆς ἀγαπητῆς των ἐξαδέλφης καὶ θείας Συγκλητικῆς Δουρατσίνου δρχ. 1.000

Ἡ Μοναχὴ Ἀγάθη Δουρατσίνου, εἰς μνήμην τῆς Ἀδελφῆς της Συγκλητικῆς Δουρατσίνου, καθηγουμένης Ἁγ. Χριστοφόρου Αἰγίνης, μὲ ἀγάπην Χριστοῦ δρχ. 2000

Ἡ Πρόεδρος

ΚΑΤΙΝΑ ΛΑΛΕΓΙΑΝΝΗ

ΑΞΙΟΛΟΓΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Δωρεὰ πενήντα πέντε χιλιάδες δραχμὲς (55.000) γιὰ τὴν ἐπισκευὴ τοῦ Παρθεναγωγείου.

Πειραιεὺς Ἰούλιος 2.1981

Πρὸς τὸν Σύνδεσμον
Γαλαξειδιωτῶν
Καραΐσκου 111 — Πειραιεὺς

Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Σᾶς ἐσωκλείω δύο ἐπιταγὲς τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἤτοι:

1) Ἐπιταγὴ Τ7—657156)0365. 7156 δραχμὲς 35.000.

2) Ἐπιταγὴ Τ8—282904)0328. 2904 δραχμὲς 20.000. Σύνολον δραχμὲς 55.000 γιὰ τὴν ἐπισκευὴ τοῦ Παρθεναγωγείου καὶ εἰς μνήμην τῶν γονέων μου.

Εὐχαριστῶ

ΦΩΤΙΟΣ ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΕΙΣ Ο.Τ.Α.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
Πρὸς τὸν
κ. Ἀθανάσιον Γκελεστάθην
Βουλευτὴν
Κάνιγγος 27 — Ἐνταῦθα

Ἀθήνα 14.9.1981

Ἀγαπητὲ κ. Γκελεστάθη,

Εἰς ἀπάντησιν τῆς παρακλήσεώς σας, σᾶς πληροφορῶ εὐχαρίστως ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπέγραψε ἀπόφασιν διὰ τῆς ὁποίας χορηγοῦνται αἱ **κάτωθι πιστώσεις σὲ Κοινότητες** τοῦ Νομοῦ Φωκίδος.

1. Ἰτέας: Κάλυψις ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν δρχ. 900.000
2. Δεσφίνης: Κάλυψις ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν δρχ. 600.000
3. Δεσφίνης: Διαμόρφωσις ὁδοῦ ἀπὸ Ἅγ. Δημήτριον πρὸς οἰκίαν Νικ. Στέφου δρχ. 100.000
4. Δεσφίνης: Ἔργον ἀποχετεύσεως ἀπὸ οἰκία Λεων. Διαμαντῆ πρὸς οἰκίαν Ἰωάν. Οἰκονόμου δρχ. 100.000
5. Κίρρας: Κάλυψις ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν δρχ. 200.000
6. Χρυσοῦ: Διαμόρφωσις ὁδοῦ πλησίον κτήματος Σούρα δρχ. 300.000
7. Γαλαξειδίου: Κοινοτικὰ ἔργα δρχ. 400.000
8. Γαλαξειδίου: Τσιμεντόστρωσις ὁδοῦ ἀπὸ οἰκία Χαρδαθέλα πρὸς οἰκία Μπούζη δρχ. 130.000
9. Γαλαξειδίου: Τσιμεντόστρωσις ὁδοῦ ἀπὸ οἰκία Βλάμη πρὸς πλατεία Κάβου δρχ. 120.000
10. Γαλαξειδίου: Τσιμεντόστρωσις ὁδοῦ περὶξ Κοιν. Καταστήματος δρχ. 150.000
11. Ἁγ. Κων)νου: Κοινοτικὰ ἔργα δρχ. 100.000
12. Ἁγ. Γεωργίου: Κοινοτικὰ ἔργα δρχ. 100.000
13. Καλοσκοπῆς: Διαμόρφωσις ὁδοῦ ἀπὸ Ἀλεξέικα πρὸς Τσιρωνέικα δρχ. 50.000
14. Στρόμης: Τσιμεντόστρωσις ὁδοῦ ἀπὸ οἰκίας Χρήστου Ἀργυροπούλου πρὸς Μεγάλη Βρύση δρχ. 200.000
15. Πυρᾶς: Κοινοτικὰ ἔργα δρχ. 250.000
16. Ἁγ. Εὐθυμίας: Ἐπέκτασις δικτύου ὑδρεύσεως πρὸς Τυροκομεῖο Ἠλία Γλυμῆ δρχ. 100.000
17. Ἐλαιῶνος: Κοινοτικὰ ἔργα δρχ. 150.000
18. Προσηλίου: Κοινοτικὰ ἔργα δρχ. 100.000

Ε.Υ.
Ὁ Δ)ντὴς τοῦ Γραφείου
ΚΩΝ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Ἐπίσης, ἔπειτα ἀπὸ ἐνέργειες τοῦ κ. Ἀθαν. Γκελεστάθη, μὲ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἐπιχορηγήθηκε «Ὁ Σύλλογος τῶν ἀπανταχοῦ Γαλαξειδιωτῶν» μὲ δρχ. 40.000 ἀπὸ τὸ καθαρὸ προϊὸν τῶν Κρατικῶν Λαχείων.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

Παρασκευὴ Ἀνδρεοπούλου 1981
Νικόλαος Γκέγκιος 1979, 1980, 1981
Νικόλαος Τραγανῆς 1981
Βασιλικὴ Μουτσάτου 1979, 1980, 1981
Μαρία Κεφαλληνοῦ 1979, 1980, 1981
Μάνος Χατζῆς 1981 1982
Ἀθανάσιος Ἀνάγνου 1977, 1978, 1979, 1980, 1981
Μαργαρίτα Ἀνδρέου 1980
Ἀσημούλα Ἀρβανίτου 1981
Σπύρος Τσαλαγκύρας 1981
Σπύρος Μπακόλας 1981
Ἀνδρέας Βομβογιάννης 1981
Κούλα Βομβογιάννη 1981
Δήμητρα Ζήζου 1981
Οἰκογένεια Γεωρ. Κοντόρηγα 1981
Ἠλίας Θεοχάρης 1981
Μαρία Σκουρλέτου 1981
Παναγ. Κουμπαρούλης 1981
Παναγιώτης Καλέντζης 1980
Ἀριάδνη Κούμαρη 1981
Ἐμμ. Φανιδάκης 1981
Στέλιος Χατζῆς 1981
Παναγ. Γεωργαντᾶς 1980, 1981
Εὐαγγελίο Στρογγυλοῦ 1981
Μιχαὴλ Κωστοπαναγιώτης 1981
Χαρ. Παπακωνσταντόπουλος 1981
Βιολέττα Γιδοπούλου 1980, 1981
Βούλα Λαλεγιάννη 1981
Ἠλίας Λουκέρης 1981
Αἰκατερίνη Τερζῆ 1979, 1980, 1981
Γεώργιος Μητράκος 1981
Λουκὰς Ἀνδρεάπουλος 1978, 1979 1980, 1981
Χαρίκλεια Ζησίμου 1981

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Παρασκευούλα Δημορίγανη 1980, 1981
Γεώργιος Θ. Βαρβάτος 1981
Γιάννης Θεοδώρου 1981
Εὐθύμιος Σ. Μαρδάκης 1981
Γεώργιος Μπεσισίκος 1981
Λεωνίδας Λαλεύσης 1981
Ἰωάννης Μπουγᾶς 1979, 1980, 1981
Εὐστάθιος Ζῆζος 1980, 1981. 1982

«ΤΟ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ»
Καραΐσκου 111 — Πειραιεὺς
Τηλ. 41 23 528

Ὑπεύθυνος
ΓΕΩΡ. Ε. ΘΩΜΑΣ
Χατζῆ 10 — Ἀθῆναι
Ἐπιστολὲς γιὰ τὴν Ἐφημερίδα
Συνεργασίες — Χειρόγραφα
εἰς: Γεώρ. Ε. Θωμᾶν
Ὁδὸς Χατζῆ 10 Ἀθήνας, 902

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
(Ἐφημερίδας καὶ Συνδέσμου)
Ἐσωτερικοῦ Ἐτησία δρχ. 500
Ἐξωτερικοῦ Ἐτησία δολ. 15
Νομικῶν προσώπων, συνδρομὴ ἐφημερίδας δρχ. 400

Δημοσιεύσεις καὶ διαφημίσεις, γιὰ κάθε στίχο μονῆς στήλης δρχ. 35, διπλῆς στήλης δρχ. 70.

Ἐμβάσματα — Ἐπιταγὲς
Εὐθύμιον Π. Καμμένον ταμίαν
Καραΐσκου 111 — Πειραιᾶ

Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου:
ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΓΑΛΑΙΟΣ
Κωλέττη 7 — Ἀθῆναι
Τηλέφ. 36.21.074

Ἀνταποκριτὲς - Ἀντιπρόσωποι εἰς Γαλαξείδιον: Ε. Καμβύσης
Εἰς Ν. Ὑόρκην: Γεώργιος Βαράτος

Ἐπιστολὲς καὶ παντοειδῆ χειρόγραφα, ἀποστελλόμενα πρὸς τὴν Ἐφημερίδα καὶ τὸ Σύνδεσμο, δημοσιευόμενα ἢ μή, δὲν ἐπιστρέφονται.

ΔΩΡΕΕΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Ἡ κ. Βούλα Λαλεγιάννη ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τοῦ Συνδέσμου δρχ. 1000

Ὁ κ. Δάμων καὶ ἡ κ. Λούλα Πινιατίδη, εἰς μνήμην τοῦ ἐξαδέλφου των Γιάννου Πετραντζᾶ γιὰ τὸ Παρθεναγωγεῖο δρχ. 2000

Ὁ κ. Ἰωάννης Μπουγᾶς γιὰ τὸ Παρθεναγωγεῖο δρχ. 1000

Καὶ γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ βιβλίου Εὐθυμ. Γουργουρῆ δρχ. 1000

Ὁ κ. Φώτης Κατσούλης εἰς μνήμην τῶν γονέων του γιὰ τὴν ἐπισκευὴ τοῦ Παρθεναγωγείου δρχ. 55.000

Ὁ κ. καὶ ἡ κ. Μίνα Κατσαούνη, εἰς μνήμην τοῦ ἐξαδέλφου των Γιάννου Πετρατζᾶ γιὰ τὸ Παρθεναγωγεῖο δρχ. 2000

Ἡ κ. Καίτη Παπαδιαμαντῆ, εἰς μνήμην τῶν γονέων της, ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τοῦ Συνδέσμου δρχ. 1000

Ἡ κ. Χαρίκλεια Κύρκου εἰς μνήμην τοῦ ἐξαδέλφου της Γιάννου Πετρατζᾶ, γιὰ τὸ Παρθεναγωγεῖο δρχ. 1000

Ἡ κ. Ἀνδριανὴ καὶ ἡ δ. Καλλιόπη Κεφάλα εἰς μνήμην Κ. Κεφάλα, Κ. Μπαλάσκα γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ βιβλίου Εὐθυμ. Γουργουρῆ δρχ. 2000

Ἡ οἰκογένεια Λουκᾶ Καμμένου, εἰς μνήμην τοῦ Στρατηγοῦ Γεωργίου Μαλᾶ γιὰ τὸ Παρθεναγωγεῖο δρχ. 5000

Ὁ κ. Νικόλαος Λ. Καμμένος, εἰς μνήμην Θεοδώρου Σιδηροπούλου γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ βιβλίου Εὐθ. Γουργουρῆ δρχ. 2000

ΤΟ ΡΑΛΛΥ ΑΝΤΙΚΑ "ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ,, ΣΤΟ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ

Τὸ ἀπόγευμα τῆς 19.9.81 ἡ παραλία τοῦ τόπου μας πῆρε πανηγυρικὴ ὄψη ἀπὸ τὰ ἑξῆντα πέντε αὐτοκίνητα - ἀντίκες τοῦ ράλλυ «Ἀκρόπολις» ποὺ ξεκίνησαν ἀπὸ τὸ Στάδιο τῆς Ἀθήνας, περπάτησαν μέχρι τὴ Ναύπακτο καὶ περμάτισαν στὸ Γαλαξείδι, ὅπου τοὺς δέχτηκε ὁ συνάδελφός τους, παλιὰ φίρμα τοῦ Ράλλυ, Ἄλκης Μίχος.

Οἱ ραλλίστες ἀφοῦ ἔφαγαν καὶ ἤπιαν μὲ πολλὴ διάθεση στὴ «Σκούνα» καὶ στ' «Ἀδέρφια» ἐπεδόθησαν στὸ χορὸ μέχρι τὶς μεταμεσονύκτιες ὧρες, ποὺ ἔφυγαν γιὰ Δελφούς, ἀπ' ὅπου τὴν ἄλλη μέρα θὰ ξεκινοῦσαν γιὰ τὸν γύρο τοῦ Παρνασσοῦ.

Τόσο ἡ ὑποδοχή, ὅσο καὶ τὸ κατευόδιο τῶν ραλλιστῶν ἔγινε ἀνάμεσα στὶς ἐπευφημίες τῶν κατοίκων καὶ τῶν παραθεριστῶν ποὺ διασκέδασαν καὶ ἀποθαύμασαν τὰ καλοδιατηρημένα παλιὰ μοντέλλα τῶν αὐτοκινήτων ἀπὸ Ρόλς ρόϋς, καντιλάκ, σεβρολέτ, σιτροέν κλπ., ποὺ ἡ ἡλικία τους χρονολογεῖται ἀπὸ τὸ 1920 - 1930.

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΟΥ GROYPE DE GALAXIDI

Τὰ παιδιὰ τοῦ «GROUPE DE GALAXIDI» μὲ τὴ συμμετοχὴ 25 παιδιῶν ἀπὸ τὴ Γαλλία ἔδωσαν στὶς ἀρχὲς τοῦ Σεπτέμβρη συναυλίες μὲ πολλὴ ἐπιτυχία στὸ Γαλαξείδι, Ἰτέα, Ἄσπρα Σπίτια καὶ Δελφούς. Στὶς συναυλίες διακρίθηκαν κα ἰβραβεύτηκαν: ὁ DIDIER βιολί, ὁ BERTRAND GALCUBET, ἡ Βασούλα καὶ ἡ Ζιζὴ στὸ χορό. Ἡ Μαρία Κατσακούλα στὴν ἀπαγγελία ἦταν ἄφθαστη. Μπράβο σὲ ὅλα τὰ παιδιὰ ποὺ μᾶς ἔκαναν νὰ ζήσουμε 15 ἡμέρες ἀξέχαστες. Στὴν πραγματοποίηση καὶ τὴν ἐπιτυχία αὐτῶν τῶν ἐκδηλώσεων συνέβαλαν οἱ οἰκογένειες: Ἀνδρέα Καστρίνιου, Σπ. Ἀγγουρᾶ, Μηνᾶ Λούμπα καὶ ἡ Δὶς Ἀλτανιὼ Ἀγγουρᾶ. Τοὺς εὐχαριστοῦμε θερμά.

Ἐπίσης εὐχαριστοῦμε τὸ Μουσεῖο Δελφῶν ποὺ μᾶς παραχώρησε τὸ χῶρο, τὸ Σύνδεσμο Γαλαξειδιωτῶν ποὺ πρόσφερε στὴ δημελῆ ὀρχήστρα μας δεῖπνο στὸ «ΣΤΕΚΙ», τὸ Ἀλουμίνιο Ἑλλάδος γιὰ τὴν ὡραία πρόσκληση, τὸν κ. Γιάννη Καλλία γιὰ τὰ καλά του λόγια. Ἐπίσης ἕνα μεγάλο εὐχαριστῶ στὴν Πρόξενο τῆς Γαλλίας κ. PEPITA COMBA, γιὰ τὴν παρουσία της στὴ συναυλία μας, στὸ Γαλαξείδι.

Εὐχαριστίες θερμὲς ἐπίσης στὶς οἰκογένειες ποὺ φιλοξένησαν τοὺς Γάλλους τὶς ἡμέρες τῆς παραμονῆς τους στὸ Γαλαξείδι.

«LE GROUPE DE GALAXIDI»
«GUILLAUME DUDE - MUSICIENS»

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΣΤΙΣ ΑΝΩΤ. ΣΧΟΛΕΣ

— Ἡ Ἑλένη Κ. Χρήστου, ἀπὸ μητρὸς Λουλ. Σκιαδᾶ στὴν Ἰατρικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

— Ἡ Τάνια Ἰσ. Σιρηδοπούλου στὴ Γερμανικὴ Φιλολογία τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

— Ὁ Νικόλαος Ἀνδ. Σταμάτουζας στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

— Ἡ Μαρία Ἰ. Κοθρωνοῦ στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

— Ὁ Ἀνδρέας Γ. Καντιάνης στὴν Πάντειο Σχολὴ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν.

— Ὁ Νικόλαος Η. Γρίβας στὴν Κτηνιατρικὴ Σχολὴ Θεσσαλονίκης.

— Ἡ Ἀστερούλα Δ. Μητάκου, ἡ Ἑλένη Ε. Ζέρβα καὶ ἡ Ἀναστασία Γ. Γκούλντα στὴ Σχολὴ Στελεχῶν Ἐπιχειρήσεων Ἀθηνῶν.

— Ἡ Μαριλένα Μ. Διοματάρη ἀπὸ μητρὸς Ἀσ. Μοισχλιοῦ στὴ Γαλλικὴ Φιλολογία τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

— Ὁ Νικόλαος Γ. Κατσιμπούρης στὴν Ἀνωτέρα Σχολὴ Τεχνολόγων Μηχανικῶν Κοζάνης.

Γαλαξειδιώτικες κουβέντες

ΚΟΥ.Ο.ΚΟΥ

Ἦταν ἕνα χλιαρὸ Αὐγουστιάτικο δειλινό, ὅταν ἱδρωμένος κάθησα σὲ ἕνα καφενεῖο τῆς πλατείας. Σκούπισα τὸν ἱδρώτα μὲ τὸ μαντήλι μου καὶ παράγγειλα ἕνα ἀναψυκτικὸ νὰ δροσιστῶ.

Στὸ διπλανὸ τραπέζι δυὸ πατριῶτες συζητοῦσαν γιὰ τὴν κίνηση τῶν παραθεριστῶν ποὺ τὴν εὕρισκαν μειωμένη ἀπὸ ἄλλα προηγούμενα χρόνια. Ἀπέφυγα νὰ τοὺς ρωτήσω μὲ ποιὸ κριτήριο καὶ μὲ ποιὰ στατιστικὴ ἔβγαζαν αὐτὸ τὸ συμπέρασμα —πού, ἔτσι, πράγειρα, μοῦ φαινόταν λίγο αὐθαίρετο— γιατὶ δὲν εἶχα ὄρεξη συζήτησης. Ὅμως ἄθελα σκεπτόμουνα ὅτι κάπου θὰ στηρίζονταν, γιατὶ εἶχαν γνωστοὺς ἐστιάτορες καὶ ἰδιοκτῆτες κέντρων.

Καὶ ἐνῶ σκεπτόμουν αὐτά, νά, ἕνα μικρὸ φορτηγάκι ἐρχόταν σὲ κανονικὴ πορεία καὶ πλεύρισε σ' ἕνα σπίτι. Στὸ τιμόνι ἦταν ἕνας νεαρὸς ἀστράτευτος ποὺ ἀποτελοῦσε καὶ τὸν μοναδικὸ ἐπιβάτη του.

Μὲ ἀρκετὴ δεξιοτεχνία τὸ πλεύρισε καὶ τὸ παρκάρισε τὸ αὐτοκίνητό του αὐτὸς ὁ νεαρός, ἄκουσα δίπλα μου κριτική.

Πραγματικὰ ἔτσι εἶναι: συμπλήρωσε ὁ συνομιλητής του.

Ἐπειδὴ κάτι καταλαβαίνω κι ἐγὼ ἀπὸ ὁδήγηση μιᾶς κι ἔχω καὶ ἐγὼ Ι.Χ. δὲν ἄντεξα στὸν πειρασμό, κι ἀνακατώθηκα κι ἐγὼ στὴ συζήτηση.

Ἀληθινὰ μὲ δεξιοτεχνία τὸ πλεύρισε καὶ τὸ παρκάρισε, παραδέχτηκα, ἀλλὰ ξέρετε ἂν αὐτὸ τὸ πλεύρισμα καὶ τὸ παρκάρισμα συμφωνεῖ καὶ μὲ τὸν ΚΟΥ.Ο.ΚΟΥ.; ρώτησα.

Ποιὸς εἶναι αὐτός; ξαφνιάστηκαν οἱ ἀναγκαστικοὶ συνομιλητές μου.

Δὲν τὸν γνωρίζετε; ἐπανέλαβα.

Εἶναι ὁ Κώδικας Ὁδικῆς Κυκλοφορίας, συνέχισα, **ποὺ ἀπαγορεύει** τέτοιους ἐλιγμούς, ποὺ ἔχουν σὰν ἀποτέλεσμα μὲ τὴ στροφὴ τοῦ αὐτοκινήτου νὰ ἀνεβαίνουν στὰ πεζοδρόμια. Ἐπίσης ἀπαγορεύει καὶ τὸ παρκάρισμα στὰ πεζοδρόμια.

Καλὰ τὰ γράφει αὐτὸς ὁ Κώδικας συμφώνησαν οἱ συνομιλητές μου, γιατί, ἄν, γιὰ τὰ αὐτοκίνητα ἔχει δρισθεῖ νὰ κυκλοφοροῦν στοὺς δρόμους καὶ ἀνεβαίνουν, χωρὶς νὰ ἐπιτρέπεται: στὰ πεζοδρόμια, καὶ παρκάρουν πάνω σ' αὐτά, τότε ποῦ πρέπει νὰ κυκλοφοροῦν καὶ νὰ καταφεύγουν οἱ πεζοί. Ἔπειτα ἐδῶ δὲν εἶναι Ἀθήνα. Ἐδῶ ὑπάρχει ἁπλοχωριὰ καὶ δὲν δικαιολογοῦνται τὸ ἀνέβασμα καὶ τὸ παρκάρισμα στὰ πεζοδρόμια. Καὶ στὴν Ἀθήνα πολλὲς φορὲς πηγαίνουν τὰ συνεργεῖα καὶ ἀφαιροῦν τὶς πινακίδες ἀπὸ τὰ αὐτοκίνητα ποὺ εἶναι παρκαρισμένα στὰ πεζοδρόμια.

Ἔτσι εἶναι, συμφώνησα.

Δὲν πρόφτασα, ὅμως, ν' ἀποτελειώσω καὶ μπροστά μας πέρασε ἕνα αὐτοκίνητο καὶ ἀπ' ἔξω παρακολουθοῦσε ἕνα σκυλὶ ποὺ γαύγιζε, γιατὶ μέσα ἦταν τὸ ἀφεντικό του.

Ἄλλο τοῦτο πάλι, μίλησε κάποιος ἀπὸ ἄλλο τραπέζι. Τώρα ἀπὸ ποῦ νὰ προφυλαχτοῦν οἱ πεζοί; Ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο ἢ ἀπὸ τὸ σκυλί;

Κανεὶς δὲν τοῦ ἀπάντησε ἀπ' ὅσους τὸν ἄκουσαν.

Ἀλλὰ δὲν εἶχε ἀποτελειώσει τὴν κουβέντα του καὶ ἕνα μικρὸ Ι.Χ. παρκάρισε σὲ μιὰ γωνιὰ ἀπέναντι ἀπὸ τὴν πλατεία καὶ σὲ τέτοιο σημεῖο ποὺ σίγουρα ἐμπόδιζε τὴ στροφὴ τῶν μεγάλων αὐτοκινήτων πρὸς τὰ δεξιά.

Τὴν ἴδια στιγμὴ μιὰ μπουλντόζα παρκάριζε ἀκριβῶς ἀπέναντι ἀπὸ τὸ μικρὸ Ι.Χ. καὶ δίπλα ἀπὸ τὸ σῆμα «Ρ» γιὰ τὰ ταξί.

Κοιτάξτε καὶ τὴ μιὰ καὶ τὴν ἄλλη περίπτωση παράβασης τοῦ ΚΟΚ, εἶπε κάποιος τέταρτος, ποὺ κι αὐτὸς εἶχε Ι.Χ.

Καὶ πάλι κανεὶς δὲν ἀπάντησε, οὔτε κι ἐγώ, φυσικά. Καὶ εἴμαστε ἕξι ποὺ εἴχαμε Ι.Χ. καὶ ξέραμε τὸν ΚΟΥ.Ο.ΚΟΥ. ἀλλὰ καὶ κανεὶς μας δὲν κινήθηκε νὰ πεῖ στοὺς παραβάτες νὰ τὰ πάρουν ἀπὸ τὸ παράνομο παρκάρισμά τους.

Στὴν ὥρα πάνω πέρασε κι ἕνας νεαρὸς «Καμικάζι» μὲ ἀγαλμένο τὸ σιλανσιὲ τοῦ μοτοσακό του καὶ τότε φωνάξαμε ὅλοι μαζὶ ξεθυμαίνοντας ἔτσι τὴν ἀγανάκτηση ποὺ μᾶς εἶχε πιάσει.

Καὶ σκέφτηκα: Οἱ Νόμοι ἔχουν ψηφιστεῖ γιὰ νὰ τηροῦνται καὶ νὰ ἐξυπηρετοῦν τοὺς πολίτες. Δὲν πρέπει, λοιπόν, μόνο ὅταν βλέπουμε τὰ ὄργανα τῆς Τάξης νὰ σεβόμαστε τοὺς Νόμους. Οὔτε εἶναι δυνατὸ νὰ βρίσκουνται παντοῦ οἱ χωροφύλακες μὲ τὸ μπλὸκ καὶ τὸ στυλὸ στὸ χέρι γιὰ νὰ ἐπιβάλουν πρόστιμα ἢ νὰ ἀφαιροῦν πινακίδες γιὰ νὰ προσέχουμε. Πρέπει νὰ καταλάβουμε μόνοι μας ὅτι πρέπει νὰ εἴμαστε νομοταγεῖς. Καὶ δὲν εἶναι σωστὸ μόνο νὰ λέμε τί πρέπει νὰ κάνουν οἱ ἄλλοι, ἀλλὰ νὰ προσπαθοῦμε ὁ καθένας μας νὰ διορθώσει τὸν ἑαυτό του, γιὰ νὰ γίνουμε ἔτσι μιὰ κοινωνία πολιτισμένη.

Ἄς προσπαθήσουμε.

«Ὁ Ντάπιος»

Ψηφιοποίηση: Π. Σαγκοφάνιος

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΚΩΝΣΤΟΥ Ν. ΣΑΘΑ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἀπὸ τὴ σελ. 1)

γενή σας ἀλλὰ ὡς κορυφὴ καὶ καύχημα τοῦ πνευματικοῦ κόσμου. Σήμερα καλούμεθα εἰς αὐτὸν ἐδῶ τὸν χῶρο γιὰ νὰ ἀποτίσουμε ἐλάχιστο φόρο τιμῆς, γιὰ νὰ τιμήσουμε τὴν μνήμη ἑνὸς μεγάλου ἀνθρώπου τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἔχει γραφεῖ στὸ πάνθεο τῆς Ἱστορίας ἑνὸς ἀνθρώπου ποὺ ὁ τίτλος καὶ μόνον (τοῦ σοφοῦ, τοῦ κολοσσοῦ, τοῦ τιτάνα, τοῦ μεγάλου ἐρευνητοῦ καὶ συναρμολογητοῦ τῆς Ἱστορίας) δὲν ἀφήνει ἀσυγκίνητον ὄχι μόνον τὸ πανελλήνιον ἀλλὰ οὔτε καὶ τὸν εὐρωπαϊκὸν χῶρον καὶ εἰδικότερα τὶς χῶρες ἐκεῖνες τῆς Εὐρώπης ποὺ ὁ Κωνστ. Σάθας ἔζησε καὶ ἐμεγαλούργησε. Ἐπειδή, Κύριε Πρόεδρε, γνωρίζω τὸ περιορισμένο τοῦ χρόνου ποὺ ἔχετε στὴν διάθεσή σας καὶ ἐπειδὴ στὴν συνέχεια πιὸ ἐμπεριστατωμένα καὶ λεπτομερῶς γιὰ τὴν ζωὴ καὶ ὀτ ἔργο τοῦ Σάθα θὰ μᾶς μιλήσουν οἱ ὁμιλητρίες ποὺ ἔχουν ὁρισθεῖ ἀπὸ τὸ πρόγραμμα τῆς Κοινότητός μας δὲν θὰ σᾶς κουράσω περισσότερο ἀσχολούμενος μὲ τὰς ἡμισσιεύσεις τῶν τότε ἐφημερίδων κι ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν οὔτε μὲ κριτικὴν τοῦ πνευματικοῦ κόσμου γιὰ τὸν Κων. Σάθα. Θὰ σταθῶ ὅμως, θὰ ἐπιμείνω καὶ θὰ ἀρνηθῶ ἀν μοῦ ἐπιτρέπεται ἡ λέξη, τὴν ὕπαρξη μέτρου ποὺ εἶναι ἱκανὸ νὰ μετρήσει τὸ πνευματικὸ μέγεθος, τὴν πνευματικὴ ἀξία τοῦ μεγάλου Ἕλληνα καὶ Γαλαξειδιώτη Σοφοῦ Κωνστ. Σάθα, ὑπενθυμίζοντας τὴν ἐπιτυχῆ φράση ἑνὸς ἐξόχου Γάλλου συγγραφέως ὁ ὁποῖος γιὰ τὸν Σάθα εἶπε τὰ ἑξῆς «ὁ φωτεινὸς νοῦς τοῦ μεγάλου ἐρευνητοῦ ὡς προβολεὺς ἐφώτισεν τὰ ἐρεβώδη σκότη τοῦ Μεσαίωνος», ἐνῶ πάμπολλοι καὶ δίκαιαι ὑπῆρξαν αἱ τιμαὶ τὰς ὁποίας ἀπένειμεν ἡ Γαλλικὴ Δημοκρατία εἰς τὸν Κωνστ. Σάθαν, ἐπιστέγασμα τῶν ὁποίων ἀπετέλεσε τὸ 1878 ὅταν ὁ Σάθας ἦταν ἡλικίας 36 ἐτῶν ἡ ἀπονομὴ τοῦ Ἀναστάσεως χρυσοῦ παρασήμου τῶν Ἀκαδημαϊκῶν Διαφῶν, τιμὴ ποὺ σπανίως ἀπονέμεται εἰς ἐπιφανεῖς ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων. Δεχθῆτε, Κύριε Πρόεδρε, παρακαλῶ, τὰς εὐχαριστίας ὅλων τῶν Γαλαξειδιωτῶν διὰ τὰς προσπαθείας καὶ ἐνεργείας σας προκειμένου νὰ μεταφερθοῦν τὰ ὀστὰ τοῦ μεγάλου Σοφοῦ Κων. Σάθα ἀπὸ τὸ Παρίσι στὸ Γαλαξείδι καὶ διὰ τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν μᾶς κάνετε νὰ σᾶς ἔχουμε μαζί μας σὴν ὡραία καὶ ἱστορικὴ αὐτὴ ἐκδήλωση.

Ἐπίσης εὐχαριστῶ τὸν Κύριον Ἀλέξανδρον Τσάτσον διὰ τὴν δαπάνην εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεβλήθη μὲ τὴν μεταφορὰν τῶν ὀστῶν, καθὼς ἐπίσης εὐχαριστῶ τὰς ὁμιλητρίας ποὺ μὲ πολὺ προθυμία καὶ ἀγάπη γιὰ τὸν Σάθα ἀνέλαβαν νὰ ὁμιλήσουν εἰς τὴν σημερινὴν γιορτήν, τὴν κυρίαν Εὐθυμίαν Ἀνδρεοπούλου - Μιτάκου καθηγήτρια φιλόλογο καὶ γυμνασιάρχην καὶ τὴν κυρίαν Πικραμένου - Βάρφη συνεργάτιδα τοῦ κέντρου Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν καὶ τέλος ἄλους ἐσᾶς ποὺ μὲ τὴν παρουσία σας τιμᾶτε τὴν ὡραία καὶ ἱστορικὴ αὐτὴ ἐκδήλωση εἰς μνήμην τοῦ Μεγάλου καὶ Σοφοῦ Ἕλληνα καὶ Γαλαξειδιώτη Κωνσταντίνου Σάθας.

Β' τῆς κυρίας Εὐθυμίας Ἀνδρεοπούλου - Μητάκου:

Σεβασμιώτατε, Ἐξοχώτατε κ. Πρόεδρε, κ. Νομάρχα, κ. Πρόεδρε τῆς Κοινότητος,

Μεγάλη σήμερα εἶναι ἡ χαρά, γιατὶ ἡ πατρίδα μου, τὸ ἱστορικὸ Γαλαξείδι, δέχεται στὰ ἔνδοξα χώματά του τὰ ὀστᾶ τοῦ διακεκριμένου τέκνου του Κ. Σάθα καὶ τῆς συζύγου του Χαρίκλειας, τὸ γένος Μάγγου.

Εἶναι ὁ ξακουστὸς Ἕλληνας Ἐρευνητὴς καὶ ἐκδότης χειρογράφων μνημειακῶν τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ. Σ' αὐτὸ τὸ λιτό, δωρικό, φυσικὸ περιβάλλον μεγάλωσε καὶ διδάχτηκε τὰ ἐγκύκλια γράμματα, καταγόμενος ἀπὸ οἰκογένεια καυτικῶν καὶ γραμματοδιδασκάλων. Ὁ Γεωργ. Σάθας, προπάππος του ἀντιμετωπίζει τὸ 1793 τοὺς φοβεροὺς Ἀλγερινοὺς, ὁ δὲ παποῦς του Γιάννης Σάθας, πολεμιστὴς στὰ Σάλωνα, Ἀλεσμάνα, Γραβιά, βρίσκει στὸ Μεσολόγγι τὸ 1825 ἡρωϊκὸ θάνατο.

Γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα τὸ 1842, ἀλλὰ ἀπὸ 2 ἐτῶν μέχρι ποὺ ἐνηλικιώθηκε ἔζησε στὸ Γαλαξείδι, χάρηκε τὶς ὀμορφιὲς τοῦ τόπου μας. Ἔφηβος πιὰ ἀνοίξε τὰ φτερά του γιὰ νὰ κατακτήσει κορφὲς τῆς Ἐπιστήμης, νὰ συλλέξει τὴ γνώση, νὰ λεηλατήσει τὶς βιβλιοθῆκες τῆς Εὐρώπης, γιὰ νὰ βρεῖ τὴν ἀλήθεια, νὰ ἐξερευνήσει τὰ παλιὰ χειρόγραφα, ποὺ ἱστοροῦνε ὀδόξες πνευματικές, ἀγῶνες ἐθνικούς, σελίδες, ποὺ ἔγραψαν οἱ «Ἀθάνατοι καὶ οἱ ὡραῖοι». Ταξιδευτής, λοιπὸν κι αὐτὸς σὰν τὰ Γαλαξειδιώτικα καράβια, ὀργώνει ὄχι θάλασσες, μὰ τὶς σκονισμένες βιβλιοθῆκες τῆς Εὐρώπης καὶ ἀφιερώνει ὅλη του τὴ ζωὴ καὶ τὸν ἔρωτά του στὴν ἔρευνα.

Ἀφοῦ τελειώσε στὸ Γαλαξείδι τὰ ἐγκύκλια γράμματα, ὁ πατέρας του Ν. Σαθόπουλος τὸν παίρνει στὴν Ἀθήνα τὸ 1862, ὅπου γράφεται στὴν Ἰατρικὴ Σχολή.

Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ ἐπιστήμη τοῦ Ἀσκληπιοῦ δὲν τὸν τράβηξε καὶ τὴν ἐγκατάλειψε γιὰ νὰ ἐπιδοθεῖ στὶς ἱστορικὲς μελέτες τοῦ Ἑλληνικοῦ Μεσαίωνα.

Ἀναφέρει σ' ἕναν πρόλογο ἔργου τοῦ Σάθα ὁ παριστάμενος τέως Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, σοφὸς Ἀκαδημαϊκὸς κ. Κ. Τσάτσος (ὁ Κ. Σάθας ἦταν θεῖος τῆς μητέρας του ἐξ ἀγχιστείας) ποὺ γνωρίζει ἀπὸ διηγήσεις τῶν γονέων του πολλὰ περιστατικὰ γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὸ πάθος του, νὰ προωθήσει τὶς Βυζαντινὲς σπουδές, ὅτι μετὰ τὸ θάνατο τῆς χήρας Σάθα παρέδωσε στὸ Σύλλογο Ὠφελίμων Βιβλίων μεγάλο κιβώτιο μὲ χειρόγραφα τοῦ Σάθα, μεταξὺ τῶν ὁποίων πολλὰ εἶναι ἀνέκδοτα.

Νεώτατος λοιπὸν ὁ Σάθας ἔγκατέλειψε τὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ ἀναδιφήσει τὶς βιβλιοθῆκες τῆς Εὐρώπης.

Πενήντα χρόνια ἀκαταπόνητος ἐρευνοῦσε τὰ ἀρχεῖα τῆς Βενετίας, Πένουας, Πίζας, Φλωρεντίας, Μιλάνου καὶ Παρισιοῦ.

Ἐπικρατοῦσε παλιότερα ἡ γνώμη, ὅτι ἡ τυχαία ἀνακάλυψη ἀπὸ τὸ Σάθα τὸ 1864 τοῦ χρονικοῦ τοῦ Γαλαξειδίου —ὁ ἀρειπωμένο μοναστήρι ἀπ' τὸ 1833 τοῦ Σωτῆρος— ἦταν ἡ ἀφορμὴ γιὰ τὸ μεγάλο ξεκίνημά του.

(Τοῦτο δὲν εἶναι σωστὸ γιατὶ) ἐπισημαίνεται ἡ παρουσία του στὴν Νεοελληνικὴ ἱστοριογραφία ἤδη ἀπὸ τὸ 1859, στὶς στῆλες τοῦ περιοδικοῦ «Πανδώρα» καὶ θεωρεῖται τοῦτο σὰν ἀφετηρία τῆς μετέπειτα λαμπρῆς του σταδιοδρομίας. Ἔρευνες νεώτερες ἐντοπίζουν τὴν παρουσία του στὰ γράμματα μὲ μιὰ μετάφραση ἀπ' τὰ ἰταλικὰ τοῦ ἔργου «Περὶ τοῦ Ἰταλικοῦ ζητήματος καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος Γ'» ποὺ ἐκδόθηκε μὲ τὸ πλῆρες ὄνομά του Κ. Ν. Σαθόπουλος. Δυὸ χρόνια ἀργότερα ἐκδίδει μαζὶ μὲ τὸν Δ. Κοπίδα τὸ περιοδικὸ «Κόσμος», ὅπου ἐκτὸς ἄλλων δημοσιεύει τὴν ἱστορία τοῦ Γαλιαξειδιοῦ.

Τὸ Μάρτιο τοῦ 1865 θὰ δημοσιεύσει τὸ «Χρονικὸν τοῦ Γαλαξειδίου» μὲ πλήρη εἰσαγωγὴ ἀπὸ 190 σελ. Μὲ τὴν ἔκδοση αὐτὴ καταξιώνεται στὰ γράμματα.

Ἀπὸ τότε πλούσιοι φιλίστορες στὴν ἀρχή, σὰν τὸν Π. Λάμπρο, τὸν Κ. Λομβάρδο, Μαυροκορδάτους κι ὕστερα τὸ ἑλληνικὸ κράτος, χρηματοδότησαν τὶς ἀρχειακὲς του ἀναζητήσεις, στὴ Λευκάδα, Ζάκυνθο, Κωνσταντινούπολη, Βιέννη, Βερολίνο, Μόναχο καὶ γιὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ὁποίων μαθαίνουμε ἀπ' τὴν ἔκθεσή του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο Δημ. Ἐκπ)σεως, ὅπως λεγόταν τότε τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας «περὶ τῆς ἀποστολῆς μου πρὸς ἐξερεύνησιν τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις ἀπακειμένων ἀνεκδότων μνημείων» ποὺ δημοσιεύτηκε στὴ Βενετία τὸ 1872.

Ἀργότερα πῆγε στὴν Ἰταλία, στὶς πόλεις ποὺ ἀναγράψαμε. Στὴ Βενετιὰ θὰ δώσει τοὺς ὡραιότερους καρποὺς τῆς δουλειᾶς του. Θὰ ἐργαστεῖ σκληρὰ στὰ ἀρχεῖα της, τὰ προσιτὰ στοὺς λίγους καὶ ἐκλεκτούς Συχνὸ ἦταν τὸ θέαμα νὰ εἶναι λησμονημένος στὶς βιβλιοθῆκες ἀπὸ τοὺς βιβλιοφύλακες.

Στερήθηκε ὅμως τὴ συνδρομὴ τῶν πλουσίων καὶ τοῦ κράτους καὶ χρεωμένος ἀφήνει τὴ Βενετιὰ γιὰ νὰ ἐγκατασταθεῖ στὸ Παρίσι τὸ 1890. Εἶχε τελειώσει τὰ δύο μεγάλα ἔργα του, τὴ Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη 1—7 τόμοι καὶ τὰ Μνημεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας.

Εἴκοσι τέσσερα χρόνια ἔμεινε στὸ Παρίσι μέχρι τὸ θάνατό του, ὅπου πέθανε, ἀφοῦ δαπάνησε χρήματα καὶ ὑγεία, φτωχὸς σὲ μιὰ φτωχικὴ σοφίτα στὴν ὁδὸ Κολοσσαίου, στὶς 12 Μαΐου 1914.

Στὸ Παρίσι θὰ ἐργαστεῖ ἀπὸ τὸ 1890. Ἐκεῖ ἔχοντας ἀποσπάσει ἤδη ἀπ' τὸ 1870 τὴ διεθνῆ ἀναγνώριση καὶ ἀκτινοβολία, φυσικὸ ἦταν νὰ σχετιστεῖ μὲ Γάλλους λογίους σὰν τὸν Νεοελληνιστὴ LEGRAND, τὸν FUORIEL, PERNOT καὶ ἄλλους καὶ τὸν Ἕλληνα Νικόλαο Πολίτη.

Ἀπ' τὴν Ἰταλία ἀλληλογραφοῦσε μὲ τὸν Γ. Ψυχάρη καὶ στὸ Παρίσι συνδέθηκε πολὺ μαζί του, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ἀπ' τὶς στῆλες τοῦ περιοδικοῦ «Ἑστία» στὰ τεύχη 1293, 94, 95 τρέχ. ἔτους, ὁ ἐπίτιμος καθηγητὴς Πανεπιστημίου κ. Ἐμμ. Κριαρᾶς.

Ἀπὸ τὰ 10 γράμματα τοῦ Ψυχάρη πρὸς τὸν Σάθα, τὰ 4 εἶναι γραμμένα στὴν καθαρεύουσα καὶ τὰ λλα στὰ Γαλλικά. Τοποθετοῦνται δὲ στὰ χρόνια 1881, 82, 83 καὶ 1884.

Τὰ γράμματα αὐτὰ ἐκτὸς τοῦ φιλολογικοῦ ἐνδιαφέροντος εἶναι ἄμεση πηγὴ πληροφοριῶν γιὰ τὶς ἰδιωτικὲς σχέσεις τῶν δυὸ ἀνδρῶν. Ἀπ' τὸ γράμμα τοῦ 1883 μαθαίνουμε τὰ ἑξῆς: Σοφώτατε καὶ ἀκριβέστατε φίλε, ἀπὸ πολλοὺ ἔχω ἀκοπὸν νὰ σᾶς συγχαρῶ ὡς καὶ τὴν κ. Σάθα δυὰ τὸ τέκνον τὸ ἀποῖον ἀπελαύσατε...

Ἀπέκτησε λοιπὸν υἱὸν ὁ Σάθας τὸ 1883.

Εἶχε σχετιστεῖ καὶ ἀλληλογραφοῦσε καὶ μὲ τὴ γυναίκα τοῦ Ψυχάρη τὴ Φροσύνη Μπιάζη - Μαύρου. Τὸν ρόλο δὲ τοῦ Σάθα στὴν διαμόρφωση τοῦ μεγάλου δημοτικιστῆ Ψυχάρη διακρίνουμε ἀπ' τὶς ἐπιστολές. Ἡ πρώτη τους ἐπικοινωνία χρονολογεῖται τὸν Αὔγουστο 1881.

Ὁ Ψυχάρης εἶναι 27 χρονῶν, ὁ Σάθας 40. Ὁ Ψυχάρης ζητάει τὴ λύση ἀπορίας του γιὰ τοὺς ρωμαντιστὲς μέσω τῶν Βυζαντινῶν κειμένων. Ἐκφράζεται: μὲ λεπτότητα καὶ μὲ λάγια ποὺ μαρτυροῦν τὴν ἀναγνώριση τῆς Σοφίας του. Ἔκτακτη φιλική διάθεση δείχνει ἡ προθυμία του νὰ γράφει βιβλιοκρισία γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Σάθα «Κρητικὸ θέατρο» καὶ εἶναι πρόθυμος νὰ παρουσιάσει καὶ ἄλλα βιβλία του στὸ γαλλικὸ κοινό. Δυσάρεστο ὅμως γεγονὸς λυπεῖ τοὺς δυὸ φίλους. Εἶναι ὁ θάνατος τοῦ μικροῦ γιοῦ τοῦ Σάθα τὸ 1885, ὁ Ψυχάρης προσπαθεῖ νὰ τὸν παρηγορήσει. Ἐπίσης ἡ φιλία τοῦ Σάθα μὲ τὸν LEGRAND κράτησε 20 χρόνια, δυστυχῶς διακόπηκε καὶ ὁ LEGRAND γράφει μὲ δυσμένεια γιὰ τὸ Σάθα.

Ἐξετάζοντας κανεὶς τὶς νεώτερες φιλολογικὲς σπουδές, διακρίνει τὸν ἱστορισμὸ καὶ τὴ στροφὴ στὶς κλασσικὲς σπουδές, πρᾶγμα ποὺ ἔβλαψε τὴ μελέτη τῶν Βυζαντινῶν σπουδῶν.

Ἐξ ἄλλου, ὁ μεγάλος δάσκαλος τοῦ γένους ἰατροφιλόσοφος Ἀδαμ. Κοραῆς ποὺ ἐκδίδει στὴν «Ἑλληνικὴ Βιβλιοθήκη» ἀρχαίους Ἕλληνες συγγραφεῖς μὲ σκοπὸ νὰ ὑπενθυμίσει στοὺς νέους τῆς Ἑλλάδας τὴν ἀρχαία τους αἴγλη καὶ νὰ τοὺς ἐμπνεύσει ἔρωτα στὴν ἐλευθερία, τήρησε ἐχθρικὴ στάση πρὸς τὸ Βυζάντιο. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπικρατοῦσα ἰδέα στὴν Εὐρώπη, ὅτι τὸ Βυζάντιο ἦταν πτώση καὶ παρακμὴ ἐπηρέασαν ἀφάνταστα τὸ κλῖμα τῆς ἐποχῆς.

Δὲν εἶχαν διαμορφωθεῖ ἀκόμη Βυζαντινολόγοι, κι ἂν γίνονταν ἐπιφανειακὲς Βυζ. ἐκδόσεις, ὅλοι κατὰ παραχώρηση καὶ μὲ ἐπιείκεια, ἀπέβλεπαν στοὺς Βυζαντινοὺς σολοικισμοὺς καὶ στὴν ἀδέξιαν ἔκφραση.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Κωνστ. Σάθας, ὁ πρωτοπόρος μελετητὴς τοῦ μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ, ποὺ σὲ μιὰ ἀπρόσφορη καὶ δυσμενὴ ἐποχὴ καταπιάστηκε μὲ τὶς Βυζ. σπουδές, φέροντας στὸ φῶς θησαυροὺς ἀμύθητους, πρέπει γιὰ νὰ τοῦ ἀποδοθεῖ ὁ ἀρμόδιος ἔπαινος κι ὁ ἀμάραντος στέφανος νὰ θεωρεῖται ἀπὸ τὸ Ἔθνος μεγάλος καὶ νὰ κατατάσσεται στοὺς μεγάλους δασκάλους τοῦ Γένους, ἐξ ἴσου μὲ τὸν Κοραῆ. Σήμερα ὅλοι οἱ Βυζαντινολογοῦντες αὐτὸν ἔχουν σὰν ὁδηγὸ στὶς ἔρευνές τους, ἀποτελεῖ δὲ κατὰ τὸν ἱστορικὸ Σπ. Λάμπρο «βάσιν καὶ θεμέλιον τῶν γνώσεων ἡμῶν τῆς μεσοχρονίου ἱστορίας».

Στὴ σημερινὴ ἐπίσημη τελετὴ δὲν θὰ ἤθελα νὰ σᾶς καταπονήσω ἀναλύοντας τὰ ἔργα τοῦ τιμωμένου. Αὐτὸ θάταν ἔργο τοῦ σπουδαστηρίου σὰν μάθημα Βυζαντινῆς καὶ Νεοελληνικῆς φιλολογίας μπροστὰ στοὺς σπουδαστές. Μοῦ εἶναι ἀδύνατο ὅμως νὰ μὴν ἀναφέρω τοὺς τίτλους τῶν ἔργων τοῦ Κ. Σάθα σὰν μνημόσυνό του.

Ἐκδίδεται πρῶτα καὶ βραβεύεται στὸ Ροδοκανάκειο διαγωνισμὸ ἡ «Νεοελληνικὴ φιλολογία» 1867, δηλαδὴ βιογραφίες Ἑλλήνων ἀπὸ τοῦ 1453 - 1821.

Ἡ Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη (7 τόμοι), ποὺ ἐκδόθηκαν στὸ Παρίσι, Ἀθήνα, Βενετία τὸ 1872 - 1894. Εἶναι συλλογὴ βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν κειμένων μὲ εἰσαγωγὲς καὶ ὑποσημειώματα τοῦ Σάθα. Περιλαμβάνει ἔργα ἀνέκδοτα τοῦ Μιχ. Ψελλοῦ, Νικήτα Χωνιάτη, τὴ χρονογραφία Μαχαιρᾶ, τοῦ Καισάριου Δαπόντε κ.ἄ.

Ἀπ' τὰ σπουδαιότερα δημοσιεύματά του εἶναι τὰ «MONUMENTA HISTORIAE HELLENICAE» = Μνημεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας (τῶν μέσων χρόνων) 8 τόμοι.

Χαρακτηρίστηκε σὰν ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας, διότι περιλαμβάνει τοὺς νόμους καὶ τὰ προνόμια Ἑλληνικῶν πόλεων ἀπὸ τὸν 13ο αἰώνα ὡς τὸν 16ο, ὅπως Μεθώνης, Κορώνης, Ναυπλίου, Τήνου, Μυκόνου κ.ἄ., ἀλλὰ καὶ χάρτες δημοσιεύονται μέσα σ' αὐτά.

Ἄλλα ἔργα του εἶναι: τὸ «Χρονικὸν ἀνέκδοτον τοῦ Γαλαξειδίου» γραμμένο ἀπ' τὸν ἱερομόναχο Εὐθύμιο τὸ 1703, ὅπου ἱστοροῦνται γεγονότα «εὐγαλμένα, ἀπὸ παλαιὰ χειρόγραφα, μεμβράνια, σιγίλια καὶ χρυσόβουλα αὐθεντικὰ» καὶ τὸ ὁποῖο χειρόγραφο ὕστερα ἀπὸ προσπάθειες τοῦ Συν)σμου Γαλαξειδιωτῶν κοσμεῖ σήμερα τὴν προθήκη τῆς κοινοτικῆς μας βιβλιοθήκης.

Σημαντικὸ ἔργο εἶναι «Ἡ Τουρκοκρατουμένη Ἑλλὰς» δοκίμιο γιὰ τοὺς ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους μας.

«Νεολληνικῆς φιλολογίας παράρτημα», Ἱστορία τοῦ ζητήματος τῆς Νεοελληνικῆς γλώσσης.

«Ἱστορικαὶ διατριβαί», «Βιογραφία τοῦ περιφήμου Πατριάρχου Ἱερεμίου Β'» (1572 - 94), «Κρητικὸν θέατρον, τόμ. 2 (1879)», «Ἕλληνες στρατιῶται ἐν τῇ Δύσει καὶ ἀναγέννησις τῆς Ἑλληνικῆς τακτικῆς», «Ἡ κατὰ τὸν 17ον αἰώνα ἐπανάστασις τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς», «Τὸ ἐν Ζακύνθῳ ἀρχοντολόγιον» καὶ ἄλλα πολλὰ νεώτερα ἔργα. Ἑτοίμαζε καὶ ποιητικῶν καὶ δραματικῶν ἔργων τὴν ἔκδοση.

Ἡ Γαλλικὴ κυβέρνηση τίμησε μὲ πολλοὺς τρόπους τὴν πνευματικὴ προσφορὰ τοῦ Σάθα. Τὸ 1876 τοῦ ἀπένειμε τὸ χρυσὸ παράσημο OFFICIER DE L' INSTRUCTION PUBLIQUE.

Τὸ ἔργο τοῦ Σάθα βρῆκε φυσικὰ κι ἐπικριτὲς ὡς πρὸς τὴν κριτικὴ ἀποκατάσταση τῶν κειμένων, ἀλλὰ ὅπως γράφει ὁ Σπ. Λάμπρος, «ὁ θαυμασμὸς κι ἡ εὐγνωμοσύνη ἣν ὀφείλομεν εἰς τὸν Σάθαν δὲν ἐλαττοῦται ἐκ τινων γενικῶν παρατηρήσεων».

Κι ἐκεῖνοι ἀκόμη ὁμολογοῦν, ὅτι προκειμένου νὰ ἐξετάσει κανεὶς τὴν κατάσταση τοῦ γένους κατὰ τὸν μεσαίωνα ἀπ' τὸν Σάθα θὰ ξεκινήσει καὶ στὸ ἔργο του θὰ βασιστεῖ.

Τιμᾶμε σήμερα τὸν χαλκέντερο, ἐρευνητὴ τῆς ἱστορίας μας, σὲ μιὰ κρίσιμη καμπὴ τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου.

Δυστυχῶς ὁ μηχανικὸς πολιτισμὸς ἔχει ἐξοβελίσει τὶς ἀνθρωπιστικὲς σπουδές, κι ἀντὶ νὰ γίνει ἐξανθρωπιζόμενος, ὑπηρέτης τοῦ ἀνθρώπου, ἔγινε δυνάστης του καὶ στεγνώνει: τὴν ψυχή του ἀπὸ κάθε ὀμορφιά. Ἀλλὰ θ' ἀποζητήσει κάποτε ὁ ἄνθρωπος τὴν ὀμορφιὰ ἀπ' τὶς αἰώνιες ἀξίες.

Ἡ πατρίδα μας σήμερα, ἐξοφλώντας ἕνα μεγάλο χρέος στὸ μεγάλο τέκνο της, διαδηλώνει τὴν πίστη της στὶς ρίζες τῆς φυλῆς μας, τὶς ὁποῖες ὁ Σάθας μὲ θρησκευτικὴ εὐλάβεια μελέτησε.

Εὐλαβεῖς προσκυνητὲς τῆς μνήμης του ἐρχόμαστε κι ἐμεῖς σήμερα. Βέβαια σὲ ξεχωριστὴ θέση ἔχομε στήσει τὸν ἀνδριάντα του, ἀλλὰ στὴν ψυχὴ κάθε Γαλαξειδιώτη θὰ «ἐνδιαιτᾶται ἡ ἄγραφος μνήμη τῆς γνώμης μᾶλλον ἢ τοῦ ἔργου» κατὰ τὸ μεγάλο Θουκυδίδη. Διότι ὅπου τιμᾶται ἡ ἐπιστήμη κι ἡ ἀλήθεια, ἐκεῖ θὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ θὰ θυσιάζουν τὴ ζωή τους γιαυτήν, ὅπως ὁ τιμώμενος Κ. Ν. Σάθας.

Γ' (ὁ λόγος) τῆς κυρίας Δήμητρας Πικραμένου - Βάρφη:

Μιὰ πλευρὰ τῆς προσωπικότητας τοῦ Κωνσταντίνου Σάθα, ποὺ ἔχει ἀγνοηθεῖ ὡς τώρα, θὰ εἶναι τὸ θέμα τῆς σημερινῆς μου ἀνακοίνωσης. Πρόκειται γιὰ τὴ θέση του ἀπέναντι στὰ πολιτικὰ πράγματα τῆς ἐποχῆς του. Ἀφοῦ παρουσιάσω τὶς μαρτυρίες τὶς ὁποῖες ἔχω συγκεντρώσει ὡς πρὸς τὶς γενικὲς ἀρχὲς ποὺ κατευθύνουν τὸν Σάθα τὴν ἐποχὴ τῆς ἐμφάνισής του στὰ γράμματά μας, θὰ ἐξετάσω σταχυολογικὰ τὶς ἐνέργειες καὶ τὶς γραπτὲς εἰδήσεις του ποὺ ἀποδεικνύουν τὸ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον του γιὰ τὴν πολιτικὴ μοίρα τῆς πατρίδας του.

Ὁ νεαρὸς Γαλαξειδιώτης ἀρχίζει νὰ ἀρθρογραφεῖ σὲ ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ τὸ 1858, στὰ δεκάξι του μόλις χρόνια, υἱοθετώντας τὴν ἐπωνυμία Κωνσταντῖνος Νικολάου Σαθόπουλος. Εἶναι πολὺ πιθανὸ νὰ ἀποδειχθεῖ στὸ μέλλον ὅτι ἡ ἐνασχόλησή του μὲ τὰ γράμματα ἄρχισε ἀκόμη νωρίτερα. Δὲν θὰ σταθοῦμε, ὡστόσο, στὴ νεαρή του ἡλικία, ἀφοῦ οἱ περισσότεροι λόγιοι τῆς ἐποχῆς του δίνουν σὲ παρόμοιες ἡλικίες τὰ πρῶτα δημιουργήματά τους, ἀλλὰ στὸ περιεχόμενο τῶν πρώτων του δημοσιεύσεων. Ἀναζητώντας διέξοδο γιὰ νὰ διοχετεύσει τὶς νεανικές του ἀνησυχίες, ὁ Σάθας κινεῖται τόσο στὸ χῶρο τῆς ποίησης ὅσο καὶ στὰ διάφορα εἴδη τοῦ πεζοῦ λόγου. Ἀσχολεῖται μὲ μεταφράσεις καί, παράλληλα, ἀναπτύσσει ἐκδοτικὴ δραστηριότητα μὲ τὸ ἐραχβίο περιοδικὸ ΚΟΣΜΟΣ.

Ἀπὸ τὰ θέματα ποὺ τὸν ἀπασχολοῦν στὴν πρώτη αὐτὴ περίοδο, ὅπου, ὅπως εἶναι φυσικό, διαμορφώνεται ἡ προσωπικότητά του, ξεχωρίζει τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ τὴν πολιτική. Ἂς μὴν ξεχνᾶμε ὅτι βρισκόμαστε σὲ μιὰ ταραγμένη ἐποχὴ τόσο στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας ὅσο καὶ στὸ διεθνῆ χῶρα. Στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη δεσπόζει ἡ φυσιογνωμία τοῦ Ναπολέοντα τοῦ Γ', ὁ ὁποῖος ὑπερασπίζεται τὶς προσπάθειες τῶν ὑποδουλωμένων λαῶν γιὰ ἐθνικὴ ἀποκατάσταση.

Ἡ γειτονικὴ Ἰταλία συγκλονίζεται ἀπὸ ἀγῶνες γιὰ νὰ ἐπιτύχει τὴν ἀπελευθέρωσή της ἀπὸ τὸν Αὐστριακὸ ζυγό. Ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς Ἰταλῶν προσφύγων ἔχει βρεῖ ἄσυλο στὸ Ἑλληνικὸ ἔδαφος ἤδη ἀπὸ τὸ 1848. Ἡ παρουσία τοῦ ἐντονα προβληματισμένου σὲ πολιτικὰ θέματα αὐτοῦ στοιχείου συντείνει στὸ νὰ ἀναπτυχθοῦν ἀνάμεσα στοὺς Ἕλληνες αἰσθήματα συμπάθειας γιὰ τὸ λαὸ ποὺ προσπαθεῖ ν' ἀποκτήσει τὴν ἀνεξαρτησία του. Στὸ μεταξύ, κι ἐνῶ συνεχῶς μεγαλώνει ἡ ἀντιδημοτικότητα τοῦ Ὄθωνα, οἱ διαδόσεις ὅτι πὸ βασιλικὸ ζεῦγος εὐνοεῖ τοὺς Αὐστριακοὺς ἔχουν γιὰ ἀποτέλεσμα νὰ διογκωθεῖ τὸ ἀντιοθωνικὸ ρεῦμα.

Ὁ Σάθας, ποὺ ζεῖ τὴν ἔντονη αὐτὴ ἀτμόσφαιρα, δὲν μένει ἀδιάφορος μπροστὰ στὰ φλέγοντα σύγχρονά του πολιτικὰ προβλήματα. Τὸ 1859 λοιπόν, μεταφράζει τὸ φυλλάδιο «Τὸ Ἰταλικὸν Ζήτημα καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ Ναπολέων Γ'». Πρόκειται γιὰ ἔργο τοῦ ἀνώτερου ἀξιωματούχου τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, τοῦ ὑποκόμητα LOUIS ETIENNE DE LA GUERONNIERE, γνωστοῦ ἐκδότη καὶ πολιτικοῦ. Τὸ φυλλάδιο αὐτὸ εἶχε μεγάλη ἀπήχηση στὴν ἐποχή του, ἀφοῦ ἐξέφραζε τὴν ἐπίσημη γραμμὴ τῆς γαλλικῆς πολιτικῆς, ὅπως μαρτυρεῖ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Σάθας τὸ μετέφρασε ἀπὸ τὴ δέκατη ἔκδοσή του.

Μὲ τὴν ἐργασία αὐτὴ ὁ νεαρὸς Γαλαξειδιώτης ἐντάσσεται στὸν κύκλο τῶν Ἑλλήνων ἀντικαθεστωτικῶν, οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζουν τὸν Γαριβάλδι καὶ τοὺς ὁπαδούς του. Μιὰ ἀκόμη ἐνέργειά του ἀποδεικνύει ὅτι ἡ προτίμησή του γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ συγκεκριμένου αὐτοῦ φυλλαδίου δὲν εἶναι τυχαία κι ὅτι ἀντιποκρίνεται στὶς προσδευτικὲς πεποιθήσεις του. Τὸν ἐπόμενο πραγματικὰ χρόνο τὸν βρίσκουμε συνδρομητὴ σὲ μιὰ βιογραφία

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ν. ΣΑΘΑ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἀπὸ τὴν 3η σελ.)

τοῦ. Ἀναφέρω τὰ ὀνόματα τοῦ Δημητρίου Καλλιφρονᾶ, ποὺ ἦταν νονὸς τοῦ Σάθα, καὶ τοῦ Δημητρίου Γρίβα. Καὶ οἱ δυὸ ἀνέπτυξαν ἔντονη ἀντικαθεστωτικὴ δράση στὴν περίοδο τῆς βασιλείας τοῦ Ὄθωνα. Ἀναφέρω ἐπίσης τὸν Κωνσταντίνο Λομβάρδο, τὸν γνωστὸ Ἑπτανήσιο Ριζοσπάστη πολιτικό. Σημαντικὸ ράλο στὴ διαμόρφωσή του πρέπει νὰ ἔπαιξε καὶ ἡ φιλία του μὲ τὸν Ἀριστοτέλη Βαλαωρίτη, τὸν ποιητὴ καὶ πολιτικὸ μὲ τὴν ἀκραιφνὴ προσωπικότητα.

Ὁπωσδήποτε ὅμως ὁ Σάθας δέχεται συμπαράσταση καὶ συμβουλὲς ἀπὸ ἀρκετοὺς φτασμένους ἐπιστήμονες καὶ λόγιους. Ἀπὸ τὸ 1865 ἀσχολεῖται συστηματικὰ μὲ τὴν ἔρευνα καὶ τὴ συγγραφὴ καὶ δημοσιεύει βιβλία. Μετὰ τὴ βράβευσή του στὸ Ροδοκανάκειο Διαγώνισμα ἀρχίζει νὰ καθιερώνεται στοὺς κύκλους τῶν Ἑλλήνων λογίων.

Τὸ 1869 ὀνομάζεται ἀντεπιστέλλον μέλος τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου καί, τὸν ἑπόμενο χρόνο, ἐπισκέπτεται τὴν Κωνσταντινούπολη. Ἐπιδιώκει, προφανῶς, νὰ ἐπιτύχει κάποια ἐπιχορήγηση γιὰ νὰ προωθήσει, ἀπερίσπαστος πλέον, τὰ σχέδιά του γιὰ ἔρευνα καὶ ἔκδοση ἀγνώστου ὑλικοῦ. Στὴν Κωνσταντινούπολη γνωρίζεται μὲ τοὺς ἐπιφανέστερους ὁμογενεῖς, μὲ τοὺς ὁποίους διατηρεῖ ἐπαφὲς σ' ὁλάκληρη τὴ ζωή του. Λίγους μῆνες ἀργότερα, ὕστερα ἀπὸ ἐνέργειες τῶν ἰσχυρῶν φίλων του, ἐξασφαλίζει ὑποτροφία ἀπὸ τὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων καὶ φεύγει γιὰ τὸ ἐξωτερικό, ὅπου θὰ ζήσει μόνιμα περισσότερο ἀπὸ σαράντα χρόνια.

Ἀπὸ τὸ 1871 καὶ ὅσο διάστημα τὸ ἐπιτρέπει ἡ ὑγεία του, ὁ Σάθας ἐργάζεται στὰ ἀρχεῖα καὶ τὶς βιβλιοθῆκες τῶν Εὐρωπαϊκῶν μεγαλουπόλεων. Ξεκινᾶ ἀπὸ τὴ Βενετία, ἀλλὰ σύντομα ἐγκαθίσταται στὸ Παρίσι. Ἐρευνᾶ γιὰ τὴν ἀνακάλυψη ἄγνωστου ὑλικοῦ, ἐκδίδοντας συνεχῶς ὀγκώδεις τόμους μὲ ντοκουμέντα. Στὶς πολυσέλιδες εἰσαγωγὲς τῶν ἔργων του διατυπώνει, ὅμως, ἰδιάζουσες θεωρίες πάνω σὲ ἐπιστημονικὰ θέματα, οἱ ὁποῖες δὲν θὰ μὲ ἀπασχολήσουν ἐδῶ. Πράκειται, ὅπως εἶναι γνωστό, γιὰ τὶς ἀπόψεις του σχετικὰ μὲ τὴν ἐγκατάσταση ἀλβανικῶν φύλων στὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τὴ σημασία τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, θέματα ἡ ὁποία ἐντάσσει σὲ μιὰ γενικότερη πολιτικὴ προβληματική. Καὶ οἱ ἀπόψεις αὐτὲς συναντοῦν ἀντιδράσεις στὴν ἑλληνικὴ πρωτεύουσα. Οἱ διαφωνίες γιὰ ζητήματα ποὺ σχετίζονται μὲ τὰ ἄμεσα συμφέροντα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ οἱ ἀντιζηλίες ποὺ προκαλοῦν τὰ σημαντικά του εὑρήματα συνδυάζονται μ' ἕνα συναγωνισμὸ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες συναθέλφους του καὶ δημιουργοῦν γιὰ τὸν Σάθα μιὰ δυσάρεστη ἀτμόσφαιρα. Πραγματικά, εἶναι ἡ ἐποχὴ ποὺ οἱ Ἕλληνες λόγιοι καὶ παλαιογράφοι προσπαθοῦν, μὲ κάθε τρόπο, νὰ ἀποκτήσουν τὴν ἄδεια γιὰ ἀποκλειστικὴ ἐκμετάλλευση δυσπρόσιτων πηγῶν μὲ ἀρχειακὸ ὑλικό.

Ἐνῶ λοιπὸν ὁ Σάθας, στὸ διάστημα τῶν πρώτων κυρίως χρόνων τῆς ἀποδημίας του, ἐκφράζει συχνὰ τὴν ἐπιθυμία νὰ ἐπιστρέψει σύντομα στὴν Ἑλλάδα, ὅσο περνοῦν τὰ χρόνια, ἀναφέρεται ὅλο καὶ λιγώτερο στὴν προοπτικὴ τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ. Στὴ μόνιμη ἐγκατάστασή του στὸ ἐξωτερικὸ μπορεῖ, βέβαια, νὰ συνέτεινε καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν εἶχε προετοιμάσει τὸ μέλλον του ἀπὸ οἰκονομικὴ ἄποψη. Δὲν γνωρίζω ἂν προσπάθησε νὰ λύσει τὸ οἰκονομικό του πρόβλημα ἐπιδιώκοντας τὸ διορισμό του σὲ κάποια ἀνώτερη θέση. Πιστεύω ὅμως ὅτι, ἂν τὸ ἐπιθυμοῦσε, οἱ γνωριμίες του μὲ ἀρκετοὺς ἀπὸ τοὺς πολιτικοὺς παράγοντες τῶν διαφόρων κυβερνητικῶν σχημάτων, θὰ μποροῦσαν νὰ τοῦ ἐξασφαλίσουν ἐργασία ἀνάλογη μὲ τὰ προσόντα του. Γιατί, ὅπως εἶναι γνωστό, ὁ Σάθας, ὄχι μόνο δὲν ἀποκόμισε ὑλικὸ κέρδος ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις του ἀλλὰ δαπάνησε καὶ τὴν προσωπική του περιουσία γιὰ νὰ μὴν καθυστερήσει ἡ ἔκδοση τῶν ἔργων του. Ἡ πρσίκα τῆς γυναίκας του, γιὰ παράδειγμα, ἡ ὁποία τοῦ παραστάθηκε, ὅπως φαίνεται, σὲ ὅλες τὶς ἀντιξοότητες, καταναλώθηκε γιὰ νὰ καλυφθοῦν ἐπείγουσες ἀνάγκες ποὺ προέκυψαν. Κι ἀκόμη, ὁ διαπρεπὴς λόγιος βρέθηκε ἀρκετὲς φορὲς σὲ ἔσχατη ἔνδεια παρὰ τὰ ποσὰ ποὺ τοῦ χορηγοῦσαν τόσο κυβερνητικὲς ὑπηρεσίες ὅσο καὶ πλούσιοι ἰδιῶτες.

Στὸ ἐξωτερικό, ἀντίθετα, ἡ φήμη του ἐδραιώνεται πολὺ νωρίς. Ἀρκετοὶ ξένοι ἐπιστήμονες ἀσχολοῦνται μὲ τὸ ἔργο του καὶ ἐπαινοῦν τὴν προσφορά του. Τὸ 1878 μάλιστα ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνηση, ἐκτιμώντας τὴν συμβολή του, τοῦ ἀπονέμει χρυσὸ παράσημο. Συνεχίζει λοιπὸν νὰ ζεῖ καὶ νὰ ἐργάζεται στὸν Εὐρωπαϊκὸ χῶρο. Μὲ ἀφετηρία τὸ Παρίσι, ἐπισκέπτεται διάφορες πόλεις ὅπου γνωρίζει καὶ συναναστρέφεται ἀρκετὲς ἀπὸ τὶς διαπρεπέστερες προσωπικότητες τοῦ καιροῦ του. Χάρη στὶς ἀναμφισβήτητες ἱκανότητές του πολὺ σύντομα γίνεται ἕνας ἀπὸ τοὺς σημαντικοὺς παράγοντες τῆς ὁμογένειας. Μὲ τὴν σιγουριὰ τοῦ ἀναγνωρισμένου λόγιου πλέον, ὁ Σάθας θέλει νὰ πιστεύει ὅτι ἡ ὅλη δραστηριότητά του δὲν προέρχεται ἀπὸ ἰδιοτελῆ κίνητρα, ὅπως τὸ προσωπικὸ ἐνδιαφέρον ἢ ἡ φιλοδοξία, ἀλλὰ τὴν ἀνάγκη ποὺ νιώθει νὰ ἀφιερώσει τὴ ζωή του σὲ ἕνα ἀνώτερο ἰδανικό. Ἀντιμετωπίζει βέβαια τὰ συμφέροντα τοῦ Ἑλληνισμοῦ μὲ τὴ νοοτροπία τοῦ ἀπόδημου. Δὲν νοιάζεται δηλαδὴ γιὰ τὰ προβλήματα ποὺ ἀπασχολοῦν καθημερινὰ τὴν κυβερνητικὴ ἐξουσία στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας. Οὐσιαστικὰ ἀποβλέπει στὴν ἐπικράτηση τῆς Μεγάλης Ἰδέας, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ δραμα τῆς ἐποχῆς, χωρὶς καὶ νὰ τὴν κατονομάζει. Θεωρεῖ ὅμως ὅτι πρώτιστος στόχος τῶν ἐπιδιώξεων τῆς μικρῆς χώρας πρέπει νὰ εἶναι ἡ πολιτιστικὴ προβολή της καὶ ἡ ἐπαναπάκτηση τοῦ ἀρχαίου της γοήτρου. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἡ Ἑλλάδα θὰ ἔχει περισσότερες πιθανότητες νὰ διεκδικήσει ἀποτελεσματικὰ τὶς ἐδαφικές της ἀπαιτήσεις.

Ὅπως μαρτυρεῖ ἡ ἀλληλογραφία του, ὁ Σάθας πιστεύει ὅτι οἱ ἐνέργειές του πρὸς κάθε κατεύθυνση ἐξυπηρετοῦν τὰ μεγάλα συμφέροντα τῆς πατρίδας του. Τὸν προσανατολισμό του αὐτὸ τονίζει ἰδιαίτερα σὲ ἐπιστολή του ἀπὸ τὸ Παρίσι, τὸ 1876. Γράφει λοιπόν:

«Ἐγὼ τὸ ἐπ' ἐμοὶ δὲν ἔλειψα ἐπὶ τριετίαν διατρίβων ἐνταῦθα νὰ ἐκτελῶ τὸ καθῆκόν μου καὶ φιλολογικῶς καὶ πολιτικῶς».

Μὲ τὸ πνεῦμα τῆς διττῆς αὐτῆς σκοπιμότητας φροντίζει λοιπὸν νὰ ἀποκτήσει ὁ Ἑλληνισμὸς τὰ ἐφόδια ποὺ θὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ γνωρίσει τὴν ἱστορία του καὶ νὰ παραδειγματιστεῖ ἀπὸ αὐτήν. Συνεχίζει ἔτσι τὸ ἔργο του, τὴν ἔκδοση δηλαδὴ ἱστορικοῦ ἀρχειακοῦ ὑλικοῦ. Τὴν ἀπασχόλησή του ἀποκαλεῖ συνεχῶς «ἐθνική» καὶ συχνὰ παραπονιέται ὅτι οἱ ἁρμόδιοι παράγοντες παραμελοῦν τὰ ζωτικὰ συμφέροντα τῆς χώρας, ἐπειδὴ προβάλλουν ἐμπόδια στὴ συνέχιση τῆς χρηματοδότησής του. Παράλληλα μὲ τὰ κύρια ἐνδιαφερόντά του ἀνταποκρίνεται πρόθυμα στὶς πολυάριθμες ζητήσεις συνεργατῶν, φίλων ἢ γνωστῶν. Καλλιεργώντας στὶς σχέσεις του μαζί τους καὶ στοχεύοντας, ἐνδεχομένως, σὲ μακροπρόθεσμη ἐπένδυση γνωριμιῶν, τοὺς γνωστοποιεῖ καὶ τοὺς προμηθεύει ἄγνωστα ντοκουμέντα κι ἔντυπα. Μὲ τὸ ἴδιο πνεῦμα καὶ σὲ μιὰ ἔκρηξη εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὴν ὁποία ἐξαρτᾶται ἡ ἐπιχορήγησή του, προσφέρει 1.000 περίπου τόμους σπάνιων ἐντύπων γιὰ νὰ χρησιμεύσουν ὡς πυρήνας γιὰ τὴ Βιβλιοθήκη της, ἡ ὁποία μόλις ἀρχίζει νὰ σχηματίζεται.

Ἕνας ἄλλος τομέας ὅπου ὁ Σάθας ἀναπτύσσει ἰδιαίτερη δραστηριότητα εἶναι ἡ προσπάθεια γιὰ ἀνάπτυξη φιλελληνικοῦ κλίματος στὴ Δύση. Συμμετέχει σὲ διάφορες ἐκδηλώσεις τῆς ASSOCIATION POUR L' ENCOURAGEMENT DES ETUDES GRECQUES EN FRANCE. Παράλληλα, ἐνημερώνει διάφορες προσωπικότητες γιὰ τὰ προβλήματα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ φροντίζει νὰ δημοσιεύονται στὸν ἡμερήσιο καὶ περιοδικὸ τύπο ἄρθρα μὲ φιλελληνικὸ περιεχόμενο.

Τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ τὴν πολιτικὴ ἐκδηλώνεται στὶς ἐπιστολὲς πρὸς φίλους του. Ἰδιαίτερα τὶς παραμονὲς ἐκλογῶν ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ σχηματισμὸ κυβερνήσεων, ὑποβάλλει

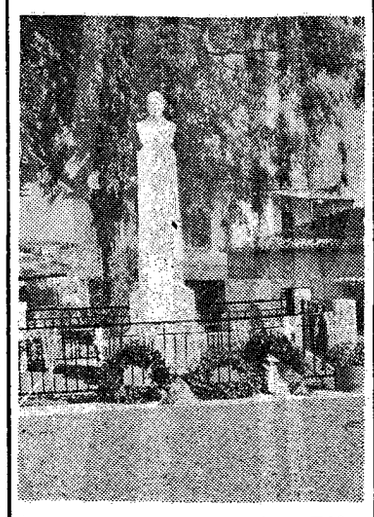

Ἡ προτομὴ Κωνσταντίνου Σάθα, στὸ Γαλαξείδι.

συνεχεῖς ἐρωτήσεις γιὰ τὴν κατάσταση ποὺ ἐπικρατεῖ στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας. Ζητᾶ προφανῶς νὰ ἐνημερωθεῖ γιὰ τὸ πολιτικὸ κλίμα, πράγμα ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ πληροφορηθεῖ ἀπὸ τὴν εἰδησεογραφία τῶν ἐφημερίδων, χωρὶς νὰ δείχνει φανερὴ προτίμηση σὲ ἕνα συγκεκριμένο κόμμα. Σὲ πολλὰ σημεῖα τῶν ἐπιστολῶν του ἀναφέρεται μὲ περιφρόνηση στὰ ἄτομα ποὺ κατεῖχουν τὸ βουλευτικὸ ἀξίωμα καὶ πιστεύει ὅτι οἱ πολιτικοὶ ἡγέτες τῆς ἐποχῆς του δὲν διαθέτουν πυγμὴ γιὰ νὰ ἐπιβληθοῦν.

Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ ποὺ ἀκολουθοῦν οἱ ἑκάστοτε ἰθύνοντες δὲν ἱκανοποιεῖ τὸν Σάθα. Καταχρίνει, ὡς ἐθνικῶς ἀσύμφορες, ἀρκετὲς κυβερνητικὲς ἐνέργειες δίνοντας ἰδιαίτερη ἔμφαση στὸν τομέα τῆς διπλωματικῆς ἐκπροσώπησης. Σὲ γενικὲς γραμμές, στὰ μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ 1870, πιστεύει ὅτι στὸ Παρίσι καὶ τὸ Λονδίνο, τὰ κέντρα δηλαδὴ ὅπου λαμβάνονται ἀποφάσεις σὲ θέματα διεθνοῦς πολιτικῆς, ἡ Ἑλλάδα θὰ ἔπρεπε νὰ διαθέσει ἔμπειρους πρεσβευτές, ἱκανοὺς νὰ χειρίζονται περίπλοκες καταστάσεις καὶ νὰ ἀντεπεξέρχονται στὶς δυσκολίες τῶν πολιτικῶν διαβουλεύσεων.

Ἡ τελευταία μαρτυρία ποὺ διαθέτω γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Σάθα πρὸς τὰ κοινὰ χρονολογεῖται στὶς ἀρχὲς τοῦ αἰώνα. Πράκειται γιὰ τὴ συμμετοχή του, τὸ 1902, σὲ συνεδριάσεις τοῦ Κομιτάτου Ἑνώσεως καὶ Προόδου ἤ, ὅπως εἶναι πιὸ γνωστό, τοῦ Νεοτουρκικοῦ Κομιτάτου. Οἱ ἀρχικοὶ στόχοι τοῦ ἐπαναστατικοῦ αὐτοῦ κινήματος δὲν ἦταν αὐτοὶ ποὺ ἐφαρμόστηκαν ὅταν, λίγα χρόνια ἀργότερα, ἐπικράτησε στὴν Τουρκία τὸ Κομιτάτο, ἐγκαινιάζοντας μιὰ περίοδο ἀνάπτυξης γιὰ τὸν Ἰσλαμικὸ χῶρο. Ὅπως ἀναφέρει ὁ Σάθας στὶς συνεδριάσεις αὐτὲς «ἐδηλώθη ὁ ἀντισλαυϊκὸς σκοπὸς τοῦ συλλάγου, ὅστις ἕνα καὶ μόνον θεωρῶν ἐχθρόν, τοὺς Σλαύους, ἐπιδιώκει τὴν ἀδελφικὴν σύμπραξιν τῶν ὑπηκόων τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας εἰς ἀπόκρουσιν τοῦ ἐχθροῦ, τὴν ἐπέμβασιν τῆς Εὐρώπης εἰς βελτίωσιν τῆς ἐπικρατούσης ἀφορήτου καταστάσεως διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοπικῶν ἐλευθεριῶν καὶ ἀναγεννήσιν κράτους περιελθόντος εἰς τελείαν ἀποσύνθεσιν». Τὶς ἴδιες περίπου πεποιθήσεις εἶχε ἐκφράσει καὶ ὁ Σάθας ἀπὸ τὸ 1876, ἀσπαζόμενος μᾶλλον τὶς γνῶμες τῶν Εὐρωπαίων πολιτικῶν παρατηρητῶν. Πίστευε δηλαδὴ ὅτι δὲν συμφέρει τὴν Ἑλλάδα ἡ καταπόντιση τῆς Ὀθωμανικῆς ἐπικράτειας καί, ὅπως ἀποδεικνύουν οἱ διασυνδέσεις του, χάρη στὶς ὁποῖες γνώρισε ἀμέσως τὴν ὕπαρξη τοῦ Κομιτάτου καὶ συμμετεῖχε στὶς συνεδριάσεις του, οἱ ἀπόψεις του αὐτὲς ἦταν εὐρύτερα γνωστές.

Τελειώνοντας, θὰ ἤθελα νὰ ἐπισημάνω ὅτι τὰ στοιχεῖα ποὺ παρουσίασα ἀποτελοῦν μιὰ πρώτη φάση στὴ μελέτη τῶν ἄγνωστων πτυχῶν τῆς ζωῆς τοῦ Κωνσταντίνου Σάθα μὲ βάση νέα κριτήρια. Ἡ ὁλοκλήρωση τῆς ἔρευνας τόσο στὸν χῶρο τὸ φιλολογικὸ ὅσο καὶ στὸ χῶρο τῆς πολιτικῆς καὶ στὴν κατανόηση τῆς δραστηριότητάς του θὰ καταλήξει ἀσφαλῶς στὴν ἀξιολόγηση τῆς συμβολῆς του, ὅπως αὐτὴ ἐκφράζεται σὲ ἐπιστολή του: «ἡ ἀποστολή μου εἶναι καθαρῶς φιλολογική, δύναμαι δὲ νὰ καυχηθῶ ὅτι καὶ ὡς λόγιος καὶ ὡς Ἕλλην ἐξεπλήρωσα αὐτήν».

Στὸ τέλος ὁ κύριος Κωνσταντίνος Τσάτσος ἀφοῦ εὐχαρίστησε γιὰ τὴν ἐκδήλωση εἶπε, γενικά, ὅτι ὁ Κωνσταντίνος Σάθας ὑπῆρξε ἕνας ἀπὸ τοὺς πνευματικοὺς ἐργάτες, ποὺ μὲ τὶς ἐργασίες τους, θέλησαν νὰ καταδείξουν ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν σταματᾶ στὸ 146 μ.Χ., ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ὁμήρου μέχρι σήμερα ἀποτελεῖ μιὰ συνέχεια. Ὑπάρχουν ἀκόμα θησαυροὶ σὲ Μοναστήρια καὶ ξένες βιβλιοθῆκες, πρόσθεσε, ποὺ πρέπει νὰ ἔλθουν στὸ φῶς καὶ ποὺ ἀναφέρονται στὴ συνέχεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ μένουν ἀνεκμετάλλευτοι: μὲ τὴν ἀπορράφηση τῶν ἐπιστημόνων τῆς ἐποχῆς μας ἀπὸ τὴν τεχνολογία. Ἂς ἀποτελέσει ἡ σημερινή μας ἐκδήλωση, τὴν ἀπαρχὴ μιᾶς σταυροφορίας γιὰ νὰ δοῦν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος ὅλοι αὐτοὶ οἱ θησαυροί.

⁂

Μετὰ τὶς ὁμιλίες οἱ ξένοι μας περιῆλθαν τὶς αἴθουσες τοῦ Μουσείου, ὅπου τὰ διάφορα ἐκθέματα καὶ ἀκολούθως ἀπὸ τὴν Κοινότητα προσφέρθηκαν ἀναψυκτικὰ καὶ γλυκίσματα καὶ τερματίστηκαν οἱ ἐκδηλώσεις, στὶς ὁποῖες, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἀναφερόμενους στὴν ἀρχή, παρέστησαν: ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Φωκίδος, ὁ τ. γραμματέας τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κύριος Καχραμάνος, μετὰ τῆς συζύγου του, ὁ Πρόεδρος Φωκικῶν Μελετῶν κύριος Γ. Κουτσουαλένης, ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἰτέας κύριος Γιάννης Ἀγουρόπουλος, ὁ Λιμενάρχης Ἰτέας, ἡ κυρία Βούλα Πετραντζᾶ, ἀπόγονος τοῦ Κ. Σάθα καὶ ὅλοι οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν τοῦ Γαλαξειδιοῦ.

⁂

Πρὶν ἀναχωρήσουν ἀπὸ τὸ Γαλαξείδι οἱ κύριοι Κωνσταντίνος Τσάτσος, Ἀλέξανδρος Τσάτσας καὶ οἱ συνοδοί τους ξεναγήθηκαν στὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἁγ. Νικολάου καὶ τὸ περίφημο τέμπλο του, ὅπου ἄκουσαν ἐξηγήσεις τῶν συμβολικῶν παραστάσεών του ἀπὸ τὸν συμπολίτη μας καθηγητὴ κύριο Τάσο Σκιαδᾶ, ποὺ ἔχει γράψει εἰδικὸ βιβλίο γιὰ τὸ τέμπλο.

Τέλος, μετέβησαν μὲ αὐτοκίνητο στὸν τόπο ὅπου τοὺς ἀκέμενε σταθμευμένο τὸ ἐλικόπτερο, μὲ τὸ ὁποῖο ἀμέσως ἀναχώρησαν μὲ κατεύθυνση τὴν Ἀθήνα.

Τὶς ἐκδηλώσεις κάλυψε συνεργεῖο τῆς ΕΡΤ, ἡ ὁποία καὶ τὶς προέβαλε τὸ βράδυ τῆς ἴδιας μέρας, ἀπὸ δελτίο εἰδήσεων τῶν 9.

Γ.Θ.

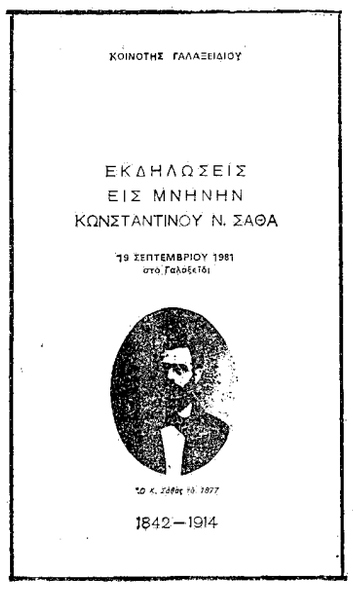

Τὸ ἐξώφυλλο τοῦ προγράμματος τῶν ἐκδηλώσεων (0,145Χ0,205 μ.)

Σκέψεις

ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ἡ 19η Σεπτεμβρίου, ποὺ ἔγιναν οἱ περιγραφόμενες σὲ ἄλλες στῆλες μας ἐκδηλώσεις, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς μετακομιδῆς τῶν ὀστῶν τοῦ μεγάλου Γαλαξειδιώτη Κωνσταντίνου Σάθα καὶ τῆς συντράφου τοῦ βίου του στὴ γῆ τῆς Πατρίδας του, στάθηκε μιὰ ἀπὸ τὶς λαμπρότερες μέρες τοῦ Γαλαξειδιοῦ στὰ νεώτερα χρόνια. Ἕνα πρόγραμμα ποὺ εἶχε καταρτιστεῖ μὲ κάθε λεπτομέρεια ἐκτελέστηκε ἄψογα σ' ὅλες τὶς φάσεις του, μ' ὅλο ποὺ τὰ μέσα ποὺ χρειάζονται σὲ τέτοιες περιπτώσεις, ὅπως εἶναι γενικὰ γνωστό, δὲν ἀφθονοῦν στὴν ἑλληνικὴ ἐπαρχία.

Καὶ ἡ ἄθρόα προσέλευση τοῦ κόσμου, μόνιμων κατοίκων τοῦ Γαλαξειδιοῦ καὶ παρεπιδήμων στὴν Πλατεία Σάθα καὶ στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ τοπικοῦ Μουσείου, ὅπου ἔγιναν οἱ ὁμιλίες, στὴ συνέχεια, ἑνὸς κόσμου ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν πάσης ἡλικίας καὶ στάθμης μορφώσεως, ποὺ παρακολούθησε μὲ ἀπόλυτη σιγὴ καὶ χαρακτηριστικὴ προσοχὴ τὶς ἀξιόλογες ὁμιλίες, ἀποτέλεσε ἕνα ἄλλο γεγονὸς ἰδιαίτερης σημασίας. Γιατὶ ἀπόδειξε ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ τόπου αὐτοῦ συνεχίζεται μὲ βαθεῖες τὶς ρίζες της, σὲ περασμένους καιρούς, ὅταν ἀνάμεσα στοὺς κατοίκους του ἀφθονοῦσαν, σχετικά, οἱ ἐπιστήμονες ποὺ ἀσκοῦσαν ἐκεῖ μόνιμα ἐπαγγέλματα, ἐνημιουργώντας μὲ τὴν παρουσία καὶ τὴ δράση τους μαζὶ μὲ τὴν παρουσία τῶν καραβοκύρηδων, ποὺ ἔφερναν τὰ μηνύματα τῆς ζωῆς τῶν μεσογειακῶν μεγαλουπόλεων τῆς Εὐρώπης, ἕνα ἀνώτερο πνευματικὸ ἐπίπεδο γνώσεως καὶ πολιτισμοῦ.

Τώρα λοιπὸν ποὺ τελείωσαν μὲ ἐπιτυχία οἱ ἐκδηλώσεις, δίκαιο εἶναι νὰ ἐπαινεθοῦν ὅσοι συνετέλεσαν στὴν πραγματοποίησή τους, κυρίως ὁ Κοινοτάρχης μας, ποὺ τὸν θάραναν κατὰ κύριο λόγο, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Συνδέσμου μας ποὺ πρόσφεραν πρόθυμα καὶ τὴν ὑλικὴ καὶ τὴν ἠθικὴ βοήθειά τους, τὴν δεύτερη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ ἀλησμόνητου Προέδρου μας Εὐθυμίου Ν. Γουργουρῆ πού, ἀλοίμονο, δὲν εὐτύχησε νὰ ἰδῆ τὶς ἐκδηλώσεις αὐτὲς στὴν πράξη.

Ἔτσι ἔγινε δυνατὸ νὰ μείνουν, ὅπως ἐλπίζομε, ἱκανοποιημένοι, καὶ τί κύριοι Κωνσταντίνος Τσάτσος καὶ Ἀλέξανδρος Τσάτσος, συγγενεῖς τῆς οἰκογένειας Σάθα ποὺ ὑποβλήθηκαν σὲ κάποιες καὶ ὑλικὲς θυσίες γιὰ τὴν ἀνακομιδὴ καὶ μεταφορὰ τῶν λειψάνων ἀπὸ τὸ Παρίσι στὸ Γαλαξείδι, 70 περίπου χρόνια ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ μεγάλου Γαλαξειδιώτη στὴν ξένη γῆ (1914) καὶ ποὺ εἶναι γιὰ τοῦτο ἄξιοι τῆς εὐγνωμοσύνης ὅλων τῶν σύγχρονων Γαλαξειδιωτῶν. Μὲ πρακτικὸ γιὰ μᾶς συμπέρασμα ὅτι ἡ συνεργασία καὶ ὁ συντονισμὸς τῶν προσπαθειῶν πάντοτε ἀποδίδει.

Γ. Θ.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΩΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

ΠΕΤΑΛΑ ΚΑΙ ΚΑΡΦΙΑ

1. Οἱ πνευματικὲς ἐκδηλώσεις ποὺ ἔγιναν στὸ Γαλαξείδι τὸν περασμένο μήνα γιὰ νὰ τιμηθεῖ ὁ μεγάλος μας Κωνσταντίνος Σάθας, μᾶς ἔδωσαν τὴν εὐκαιρία νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὸ Μουσεῖο μας καὶ νὰ διαπιστώσουμε πόσο ἀναγκαία ἦταν ἡ ἀνάπτυξή του σ' ὅλους τοὺς χώρους τοῦ πρώην Κοινοτικοῦ Καταστήματος.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ἀπετέλεσε συγκινητικὴ ἔκπληξη εἶναι ὁ πλοῦτος σὲ ἐκθέματα —γιὰ ἐπαρχιακὸ μουσεῖο— καὶ ἡ θαυμάσια ὀργάνωση, ἔτσι ποὺ νὰ προβάλλονται κατὰ τὸν καλύτερο τρόπο τὰ ἔργα ποὺ φιλοξενεῖ· ἀπ' τοὺς πίνακες ποὺ ἱστοροῦν τὴ ναυτικὴ δόξα τοῦ τόπου, τὰ προκλασσικά, κλασσικά, ρωμαϊκὰ καὶ μεσαιωνικὰ εὑρήματα καὶ τὰ τεκμήρια τῆς συμμετοχῆς τοῦ τόπου στὸν Ἀγώνα τοῦ '21.

Ὅπως μᾶς εἶναι γνωστό, τὸ ἔργο τοῦτο εἶναι ἀποτέλεσμα μακροῦ μόχθου τῶν συμπολιτῶν ποὺ ἀνέλαβαν τὴν ὀργάνωση κ.κ. Προέδρου Κοινότητας Ε. Χατζηγιάννη, Ροδούλας Σταθάκη, Ἀσπασίας Βαρλάμη καὶ Τάσου Σκιαδᾶ, ποὺ μὲ τὴ βοήθεια τῶν κ.κ. Καθηγητοῦ Σταμάτουζα, ὑπαλλήλου κυρίας Θεοχάρη, Συμβολαιογράφου Ἰωάννας Καλαμάτα, ὡς καὶ τὴ ἱστορικὴ καθοδήγηση τοῦ Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων Δελφῶν κ. Θέμελη, κατάφεραν αὐτὸ τὸ θαυμάσιο ἀποτέλεσμα.

Τέτοιες πρωτοβουλίες ἄξιες κάθε ἐπαίνου, μᾶς δίνουν τὴν εὐκαιρία νὰ διατρανώσουμε κι ἐμεῖς τὴν πεποίθησή μας, ὅτι ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, μεταφρασμένη σὲ πολλοὺς τομεῖς, πολὺ καὶ πέραν τοῦ ἔργου τῆς Κοινότητας, ποὺ λόγοι τυπικοὶ ἀποτελοῦν τὶς περισσότερες φορὲς τροχοπέδη γιὰ τὴν ἐλεύθερη ἐκδήλωση τῆς ὁποιασδήποτε δραστηριότητας, ἀποδίδει ἐξαίρετα ἀποτελέσματα.

2. Παρὰ τὴν προσπάθεια ποὺ καταβλήθηκε γιὰ τὸν καθαρισμὸ τοῦ νεκροταφείου, ἐν ὄψει τοῦ ἐνταφιασμοῦ τῶν ὀστῶν τοῦ Κ. Σάθα, τὸ πρόβλημα τῆς καθαριότητας τοῦ χώρου γίνεται μέρα μὲ τὴ μέρα ὀξύτερο. Αἰτία ἡ μὴ ἀνεύρεση ἀνθρώπου νὰ τὸ καθαρίζει, παρὰ τὸ σεβαστὸ ποσὸν ἀποζημίωσης ποὺ διαθέτει ἡ Κοινότητα, κατὰ τὴν ὁμολογία τοῦ Κοινοτάρχου.

Ἐπειδὴ γιὰ ὅλα τὰ προβλήματα ὑπάρχει καὶ κάποια λύση, ἀσφαλῶς ἡ Κοινοτικὴ Ἀρχὴ —ἴσως καὶ μὲ τὴν συνεργασία τῶν ἐκκλησιῶν— θὰ ἐρευνήσει γιὰ τὴν πλέον ἀνώδυνη.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ —ὄχι μόνο γιὰ τὴν ὥρα ἀλλὰ γιὰ πάντα— νομίζουμε ὅτι ἐπιβάλλεται, εἶναι ἡ μὴ ἐγκατάλειψη τῶν ἄδειων πλαστικῶν μπουκαλιῶν καὶ σχετικῶν ἀντικειμένων, μετὰ τὴ χρησιμοποίησή τους ἀπ' τοὺς ἐπισκέπτες τοῦ νεκροταφείου.

Ἂν κάθε νοικοκυρὰ ἀπεφάσιζε νὰ νοικοκυρέψει τὸν περίγυρο τοῦ οἰκογενειακοῦ της τάφου καὶ συνέλεγε τὰ σκουπίδια της σὲ κάποια τσάντα γιὰ νὰ τὰ πάρει μαζί της ἢ νὰ τὰ μεταφέρει σὲ μερικὰ δοχεῖα ποὺ θὰ ἦταν καλὸ νὰ τοποθετηθοῦν κάπου ἐκεῖ ,νὰ τὰ παίρνει τὸ αὐτοκίνητο τῆς Κοινότητας, τὸ πρόβλημα θὰ περιοριζόταν στὸ ἐλάχιστο.

Στὴν —εὔλογη ἴσως— διαμαρτυρία πολλῶν: «μὰ ἀφοῦ πληρώνουμε, ἐμεῖς θὰ κάνουμε τὸ σκουπ

ΝΕΑ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1981.—

— Τὴν πρώτη Δευτέρα τοῦ Σεπτεμβρίου, κάθε χρόνο, γιορτάζομε τὸ LABCR DAY. Τὴν ἡμέρα τῆς Ἐργασίας. Τελειώνουν ἐπίσημα τὰ παραθερίσματα, οἱ καλοκαιρινὲς διακοπές. Μετὰ τὴν ἀνάπαυλα ἀρχίζει ὁ κανονικὸς ρυθμὸς τῆς ζωῆς, τῆς ἐργασίας καὶ δημιουργίας. Ἐπιστρέφουν ἀπό τά ταξείδια ἀναψυχῆς. Ἄλλοι ἀπὸ βουνά, ἄλλοι ἀπό θάλασσα, ἄλλοι ἀπό μακρυνὲς καὶ γνώριμες χῶρες. Ὅλοι φέρνουν μαζί τους τὶς ἐντυπώσεις, καὶ ἐπιστρέφουν μὲ πλουτισμένες τὶς γνώσεις ἀπό τὶς ἐπαφὲς καὶ γνωριμίες. Συνεχίζομε λοιπὸν καὶ ἡμεῖς τὶς ἐντυπώσεις μας καὶ παρατηρήσεις μας ἀπό τό φετινό μας ταξεῖδι στὸ Γαλαξεῖδι.

Ὅπως γράψαμε καὶ στὴ προηγούμενη ἀνταπόκρισή μας, ἕνα τέτοιο ταξεῖδι εἶναι ἀναβάπτισις τοῦ ψυχικοῦ μας κόσμου. Ὁλόκληρη ἀναζωογόνησις τοῦ ἑαυτοῦ μας. Προσφέρομεν δὲ καὶ μιὰ πατριωτικὴ ὑπηρεσία. ἀνταλλάσσοντες ἀπόψεις καὶ ἐφράζοντες τὶς σκέψεις μας καὶ παρατηρήσεις μας διὰ τὴν πρόοδον τοῦ Γαλαξειδιοῦ. Μετὰ τὸ νερό, δύο εἶναι τὰ βασικὰ προβλήματα τῆς ὅλης ζωῆς καὶ προόδου τοῦ τόπου. Ἡ ἐκπαιδευτικὴ καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τοῦ Γαλαξειδιοῦ. Διὰ νὰ μὴ δημιουργεῖται διαρροὴ τῶν κατοίκων πρὸς τὰ μεγάλα κέντρα καὶ μετακόμιση τῶν οἰκογενειῶν πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν παιδιῶν τον, θὰ πρέπει νὰ προσφέρεται αὐτὴ μέσα στὸν τόπο τους. Τοιλάχιστον ἡ δωδεκαετὴς ἐκπ)σις δημοτικὴ καὶ γυμν)κὴ ἀκόμη καὶ τεχνικὴ καὶ προσφέρεται μὲ ἄνεσιν μέσα στό Γαλαξεῖδι. Μέχρι σήμερα τὸ κτίριο τοῦ γυμνασίου Γαλαξειδίου ἐξυπηρέτησε τὶς ἀνάγκες τῆς μαθητιώσης νεολαίας καὶ αὐτό πρὸς τιμὴν τῶν δωρητῶν τῆς κληρονομίας καὶ τῶν σωματείων καὶ τῶν ἀπανταχοῦ Γαλαξειδιωτῶν, ποὺ βοήθησαν διὰ τὴν ἵδρυσή) του. Ὅμως ὁ ἀριθμὸς μεγαλώνει. Τὰ ὅρια τῶν μέσων ποὺ προσφέρει τό σημερινό κτίριο εἶναι μικρά.

— Διὰ νὰ ἐξυπηρετήση καλύτερα τ' ἀνάγκες καὶ νὰ κρατήση τὶς Γαλαξειδιώτικες οἰκογένειες στόν τόπο τους καὶ προσελκύσει καὶ ἀριθμὸ μεγαλύτερο ἀπό τὰ γύρω μέρη χρειάζεται καὶ μεγαλύτερο συγχρονισμένο κτίριο. Νὰ ἕνα θέμα ποὺ θὰ πρέπει νὰ συμπεριληφθῆ στὸ συγκεκριμένο πρόγραμμα ἀναπτύξεως τοῦ τόπου ποὺ πρέπει νὰ ἔχει ἡ κοινοτικὴ ἀρχή. Νὰ γίνη προσπάθεια ὅπως ἐξευρεθῆ πρῶτα ὁ κατάλληλος τόπος, ἔστω καὶ πρὸς τὴν εἴσοδον τοῦ Γαλαξειδιοῦ, ποὺ νὰ εἶναι κοινοτικὸν οἰκόπεδον καὶ κατόπιν νὰ γίνουν οἱ κατάλληλες ἐνέργειες πρὸς τό Κράτος διὰ τὴν ἀνέγερσιν καινούργιου κτιρίου γυμνασίου Γαλαξειδίου. Μία προσπάθεια ποὺ μελλοντικῶς νὰ γίνη πρόγραμμα συμπαραστάσεως ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς ἐκ μέρους τῶν σωματείων καὶ τῶν ἀπανταχοῦ Γαλαξειδιωτῶν.

Κτίριο γυμνασιακό μὲ ὅλα τὰ σημερινὰ μέσα ποὺ νὰ προσελκύη. Μὲ πλῆρες διδακτικό προσωπικό ποὺ ν' ἀποδίδει. Γυμνάσιο ποὺ νὰ γίνη ὀνομαστό. Γυμνάσιο ποὺ νὰ προσφέρει τὴν ἀκαδημαϊκὴ καὶ ἀναγκαία μόρφωσι γιὰ νὰ ἠμποροῦν μὲ γερὲς βάσεις οἱ ἀπόφοιτοι ἢ νὰ συνεχίσουν σὲ πανεπιστημιακὲς καὶ ἀνώτερες σπουδὲς ἢ νὰ χρησιμοποιήσουν τὶς γνώσεις των διὰ καλύτερον μέλλον ἀνάμεσα στὴν κοινωνίαν. Ἡ προσέλκυσις μεγάλου ἀριθμοῦ παιδιῶν γιὰ τό γυμνάσιο θὰ ἔχει ἀντίκτυπον καὶ εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου.

Μικροεπιχειρήσεις, καταστήματα, θὰ συντηρηθοῦν, κλειστὰ σπίτια θ' ἀνοίξουν. Θὰ δημιουργηθῆ κίνησις, ζωή. Πολλὰ τὰ ὀφέλη. Ἔργο φυσικὰ δύσκολο. Ἀλλὰ ὄχι καὶ ἀδύνατο. Χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια. Τρέξιμο, ἐντατικὴ ἐργασία. Μὲ κατευθυντήριον γραμμὴν ἐκ μέρους τῆς κοινοτικῆς ἀρχῆς νὰ κινηθοῦν ὅλοι οἱ παράγοντες καὶ ὀργανισμοὶ τοῦ τόπου. Ὅλα τὰ Γαλαξειδιώτικα σωματεῖα καὶ οἱ ἀπανταχοῦ Γαλαξειδιῶτες.

Τὸ ἔργο ὅσο καὶ δύσκολο νὰ φαίνεται εἶναι πραγματοποιήσιμο. Ἡ ὅλη ἀνάπτυξις τοῦ τόπου, ἐκπαιδευτικὴ καὶ οἰκονομική, χρειάζεται τὴν συνεργασία ὅλων τῶν τοπικῶν παραγόντων. Ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ ἡ Φιλοδασικὴ Ἕνωσις χέρι μὲ χέρι, ἠμποροῦν νὰ ἀναλάβουν καὶ διατηρήσουν στόν τομέα τους τόν καλωπισμόν, τὴν φυσικὴν ὄψιν καὶ προστασίαν, τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ, πρὸς ὄφελος τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου. Ἀλλὰ γι' αὐτό καὶ γιὰ ἄλλα, θὰ γράψωμε στὴν ἑπόμενη ἀνταπόκριση.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΝΕΑ

Τό 36ον Συνέδριο τῆς Ὁμοσπονδίας Στερεᾶς Ἑλλάδος Ἀμερικῆς καὶ Καναδᾶ ἔγινε στίς 8 μέχρι 12 Ἰουλίου, στό DENVER - COLORADO. Στὴ Γούμελη τῆς Ἀμερικῆς. Ἀντιπρόσωποι τῶν Ρουμελιώτικων σωματείων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ Καναδᾶ ἔλαβαν μέρος καθὼς καὶ πολλοὶ Ἕλληνο - ἀμερικανοὶ ρουμελιώτικης καταγωγῆς μὲ τὶς οἰκογένειές των καὶ φίλους των. Ἡ Ἀδελφότης Γαλαξειδιωτῶν «Οἰάνθη», ποὺ εἶναι μέλος τῆς Ὁμοσπονδίας, λόγω ἀπουσίας τοῦ προέδρου της εἰς Ἑλλάδα, ἀντιπροσωπεύθη ἀπό τοὺς κ.κ. Δημήτριον Νικολάου Κυβερνήτην τῆς Ὁμοσπονδίας, ποὺ εἶναι ἐπίτιμον μέλος καὶ τόν συμπατριώτην ἀπό τό Σικάγο Βασίλη Ν. Δόγκαν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Συνεδρίου ἔγιναν διάφορες ἐκδηλώσεις. Γλέντια ρουμελιώτικα, ἐπισκέψεις στὶς στάνες τῶν τσοπάνηδων συμπατριωτῶν στὰ βουνὰ τοῦ Κολοράδο καὶ ψήσιμο ἀρνιῶν στὶς σοῦβλες. Ὅλοι οἱ παρευρεθέντες ἔμειναν κατενθουσιασμένοι.

— Ἡ Γαλαξειδιώτικη παροικία τοῦ Καναδᾶ ὅλο καὶ προοδεύει καὶ μεγαλώνει. Στὶς 14 Αὐγούστου, ἡμέρα Παρασκευή, ἔγιναν στό Μόντρεαλ Καναδᾶ τὰ ἐγκαίνια καὶ τοῦ τρίτου μεγάλου καταστήματος, ἑστιατορίου, καφετέριας τῶν συμπατριωτῶν μας Ἀδελφῶν Ἰωάννου καὶ Εὐθυμίου Π. Μαρδάκη ποὺ ἄνοιξαν μαζὶ μὲ ἄλλους συνεταίρους. Πάνω ἀπό ἑπτακόσια ἄτομα προσκεκλημένοι Καναδοὶ παρευρέθησαν εἰς τὴν δεξίωσιν στὶς πολυτελεῖς αἴθουσες τοῦ νέου κέντρου, δοκιμάζοντες τὰ ἀφθόνου ποικιλίας φαγητά. Οἱ προοδευτικοὶ αὐτοὶ γαλαξειδιῶτες Καναδοί, τιμοῦν τό ὄνομα τῆς ἰδιαιτέρας των πατρίδας. Ἐκ μέρους τῆς Ἀδελφότητος «Οἰάνθη» ἐκφράζομεν τὰ συγχαρητήριά μας καὶ εὐχόμεθα καὶ ἄλλες ἐπιτυχίες.

— Ἡ σύζυγος τοῦ συμπατριώτου μας Νικολάου Κοντομάρη ἐγέννησε κοριτσάκι. Εὐχόμεθα νὰ τοὺς ζήσει.

— Στὶς 23 Αὐγούστου εἰς τόν Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἁγίων Γεωργίου καὶ Δημητρίου τῆς Νέας Ὑόρκης βαπτίσθηκε τό δεύτερο ἀγοράκι τοῦ συμπολίτη καὶ ταμία τῆς Ἀδελφότητος «Οἰάνθη» κ. Κώστα Κουμπούρη καὶ ἔλαβε τό ὄνομα Νικόλαος. Ἀνάδοχος παρέστη ἡ Δις Ὀλυμπία Γ. Κατσούλη ἀφιχθεῖσα ἀποκλειστικῶς ἐξ Ἑλλάδος. Εὐχόμεθα νὰ τοὺς ζήση τό νεοφώτιστο.

— Ἀφίχθη ἐξ Ἑλλάδος ἡ συμπατριώτισσα κ. Γεωργία Τ. Κωστοπούλου, τό γένος Θεοδώρου Βαρβάτου, πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν υἱῶν της Ἀχιλλέα καὶ Θεδώρου ποὺ φοιτοῦν στό πανεπιστήμιο τῆς πόλεως Νέας Ὑόρκης. Ἡ κ. Κωστοπούλου ἐπιδίδεται εἰς τὴν ζωγραφικὴν κεραμικῶν καὶ ἄλλων καὶ τὰ ἔργα της ἐκτιμήθηκαν ἀπό γνωστοὺς ἐδῶ καλλιτέχνας. Στό τέλος Ὀκτωβρίου θὰ δώση ἔκθεση μέ ἔργα της στὴν Ἀμερικανικὴ Πρεσβεία τῶν Ἀθηνῶν. Εὐχόμεθα κάθε ἐπιτυχίαν.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΡΑΤΟΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ

Μὲ ἀφορμὴ τὶς διαμαρτυρίες ποὺ κατὰ καιροὺς διατυπώνονται πρός τόν Σύνδεσμό μας σχετικὰ μὲ παραβάσεις κατὰ τὴ δόμηση ἢ ἐπισκευὴ σπιτιῶν στὸ Γαλαξεῖδι, ποὺ ἔχουν σὰν ἀποτέλεσμα τὴν παραμόρφωση τῆς ἀρχιτεκτονικῆς φυσιογνωμίας τοῦ τόπου, ὁ Σύνδεσμος ὕστερα ἀπὸ προηγούμενη εἰσήγηση τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητας, διετύπωσε τό πιὸ κάτω ὑπόμνημα:

Σύνδεσμος Γαλαξειδιωτῶν

Καραΐσκου 111 — Πειραιᾶς

Πειραιᾶς 25 Μαΐου 1981

Ἀριθ. Πρωτ. 64

Π ρ ὸ ς

1. Ὑπουργεῖον Πολιτισμοῦ - Ἐπιστημῶν — Ἑρμοῦ 17. Ἀθήνας.

2. Ὑπουργεῖον Πολιτισμοῦ - Ἐπιστημῶν Δ)νσιν Νεωτέρων Μνημείων — Γούναρη 40 Πάτρας.

3. Νομάρχην Φωκίδος.

4. Πρόεδρον Κοινότητας Γαλαξειδίου (κοινοποίηση).

5. Πολιτιστικὸν Σύλλογον Γαλαξειδίου (κοινοποίηση).

Πρός τό Δ. Συμβούλιο τοῦ Συνδέσμου μας φτάνουν συχνὰ καταγγελίες γιὰ παραβάσεις ποὺ γίνονται κατὰ τὴ δόμηση ἢ ἐπισκευὴ σπιτιῶν στό Γαλαξεῖδι, ἐρχόμενες σὲ πλήρη ἀντίθεση πρός τό πνεῦμα τῶν Κυβερνητικῶν Ἀποφάσεων ποὺ ἔχουν χαρακτηρίσει τό ἱστορικό Γαλαξεῖδι Διατηρητέο Παραδοσιακὸ Οἰκισμό, πρᾶγμα ποὺ ἀποτελεῖ ἄμεσο κίνδυνο γιὰ τὴ διατήρηση τῆς οἰκολογικῆς φυσιογνωμίας τοῦ τόπου.

Παράλληλα, διατυπώνονται διαμαρτυρίες ἀπό τοὺς ἐπιχειροῦντες νὰ ἐπανορθώσουν βασικὲς ζημίες στὰ παμπάλαια σπίτια τους, λόγω τῶν γραφειοκρατικῶν διατυπώσεων καὶ τῆς ἐπικαλουμένης ἀπὸ τὶς ἁρμόδιες Ὑπηρεσίες τήρησης τῶν τεχνικῶν προϋποθέσεων ποὺ ἀπαιτεῖ τό παραδοσιακό τοῦ χαρακτῆρα τῶν σπιτιῶν τοῦ Γαλαξειδιοῦ.

Ἐπειδὴ καὶ τὸ ἕνα κ' τό ἄλλο ἔχουν τελικὰ σὰν ἀποτέλεσμα τὴν καταστρατήγηση τῶν ὑφισταμένων διατάξεων γιὰ τὴν διατήρηση τοῦ οἰκιστικοῦ χαρακτῆρα τοῦ τόπου, ὑποβάλλομε τὴν παράκληση νὰ διατυπωθεῖ ἀνάλογη σύσταση στὶς καθ' ὅλην ἁρμόδιες ὑπηρεσίες σας νὰ μὴ ἐνδίδουν σὲ τυχὸν ὑποβαλλόμενες παράλογες ἀπαιτήσεις ἰδιωτῶν - κατασκευαστῶν, κλπ. ἀλλά, λαμβανομένων βέβαια ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν δυσχερειῶν ποὺ παρουσιάζει ἡ προσαρμογὴ τῶν νέων τεχνικῶν μεθόδων καὶ ὑλικῶν στὴν παλαιὰ τεχνοτροπία δόμησης, οἱ παρεχόμενες διευκολύνσεις γίνονται μὲ βάση τὸν ἀπαρέγκλιτο σεβασμό τῆς ἐξωτερικῆς ὄψης τῶν κτισμάτων καὶ πάντοτε στὰ πλαίσια τῶν ὑποχρεώσεων ποὺ διαγράφονται ἀπὸ τὴν τήρηση τῶν ὑπ' ἀριθ. 4701) 6.3.67 (Φ.Ε.Κ. 183) Τ. Β')1.6.63 καὶ ἀπό 4.3.1980 Ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν.

Παράλληλα θὰ παρακαλούσαμε ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαναληφθῆ ἡ διακοπεῖσα δανειοδότηση ἐπισκευῆς ἢ κατασκευῆς τῶν παραδοσιακῶν, γιατὶ οἱ παραβάσεις ποὺ σημειώνονται προέρχονται ἀπό τὴν ἔλλειψη χρημάτων τῶν ἰδιοκτητῶν σπιτιῶν, νὰ χρησιμοποιήσουν τὰ ἀπαιτούμενα ὑλικά, λόγω κόστους (κεραμοσκεπεῖς στέγες, ξύλινα μπαλκόνια καὶ σκάλες, κ.λ.π.).

Μὲ τιμὴ

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΤΖΙΓΟΥΝΗΣ

Ἡ Γεν. Γραμματέας
Λ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ

Οἱ ἀπαντήσεις στό πιό πάνω ὑπόμνημά μας εἶναι:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΦΩΚΙΔΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ Π Ε

Ἄμφισσα 3.7.1981

Ἀρ. Πρωτ. ΠΠΕ 1184

ΠΡΟΣ: Τόν Σύνδεσμο Γαλαξειδιωτῶν Καραΐσκου 111 — Πειραιεὺς

ΚΟΙΝ)ΣΗ: Γραφεῖο κ. Νομάρχου (πρός ἐνημέρωση)

ΘΕΜΑ: «Παραδοσιακός οἰκισμός Γαλαξειδίου».

ΣΧΕΤ.: Τό ὑπ' ἀριθ. 64)1.6.81 ἔγγραφό σας.

Ἀπαντώντας στό ἔγγραφό σας σᾶς πληροφορεῦμε ὅτι γιὰ τὶς ἐργασίες νέας οἰκοδομῆς, προσθήκης, ἐπισκευῆς, ἀποκαταστάσεως ἢ καθαιρέσεως, κατεδάφιση παλαιῶν κτισμάτων, ἀφαίρεση στοιχείων λειτουργικῶν ἢ διακοσμητικῶν, κατασκευὴ μανδρῶν, λιθοστρώτων, φρεάτων, διαμόρφωση τροποποίηση ἢ ἀνάπλαση κοινοχρήστων χώρων, ὁδῶν πλατειῶν λιμένων, κρηπιδομάτων, ἔργων ὑποδομῆς (ΔΕΗ — ΟΤΕ κλπ.) τοποθέτηση τεντῶν, ἐγκατάσταση φωτεινῶν ἢ μὴ διαφημίσεων ἐγκατάσταση μεμονωμένης κεραίας τηλεοράσεως, καὶ λοιπές ἐργασίες ἀπαιτεῖται ἔγκριση ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Ἐνασκήσεως Ἀρχιτεκτονικοῦ Ἐλέγχου σύμφωνα μὲ τό Π. Δ)γμα 1910)13.11.78 Φ.Ε.Κ. 594 Δ' «περὶ παραδοσιακῶν οἰκισμῶν». Τόν Ἀρχιτεκτονικό ἔλεγχο ἀσκεῖ διά τό Γαλαξεῖδι τό Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν βάσει τοῦ Π. Δ)τος 7)9.6.79 ΦΕΚ 323 Δ' καὶ τῆς Ὑπουργικῆς Ἀποφάσεως 4701)3)16.3.67)ΦΕΚ 183 Β' «περὶ κηρύξεως τοῦ Γαλαξειδίου ὡς τόπου μὲ εἰδικὴ κρατικὴ προστασία». Ἡ ἐπιτροπὴ αὐτὴ καθορίζει τὴ σύνθεση τὴ διάταξη καὶ τὰ μορφολογικὰ στοιχεῖα τῶν κτιρίων. Σχετικὰ μὲ τὴν ἐπανάληψη τῆς διακοπείσης δανειοδοτήσεως ἐπισκευῆς ἢ κατασκευῆς σᾶς γνωρίζουμε ὅτι δὲν εἶναι ἁρμόδια ἡ ὑπηρεσία μας ἀλλὰ τό Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν πρός τό ὁποῖον θὰ πρέπει νὰ ἀπευθυνθεῖτε.

Ἡ Προϊστάμενη Πολεοδομίας
Εὐστ. Κουλοβάτου
Ἀρχ)των Μηχ)κός

•

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ — ΓΕΝΙΚΗ Δ)ΝΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ — 2η ΕΦΟΡΕΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Πάτρα 13.7.81

Ἀριθ. Πρωτ. ΥΠΠΕ)2η Ε.Ν.Μ.) 11—α)561

ΠΡΟΣ: Τὸν Σύνδεσμο Γαλαξειδιωτῶν, Καρασίκου 111, Πειραιᾶ

ΚΟΙΝ.: ΥΠΠΕ)ΓΔΠΑ)Δ.Π.Κ. Α.Ν.Μ. Ἑρμοῦ 17, Ἀθήνα

ΘΕΜΑ: «Ἔλεγχος οἰκοδομῶν στό Γαλαξεῖδι».

1. Σὲ ἀπάντηση τοῦ μὲ ἀρ. πρωτ. 64)25.5.81 ἐγγράφου σας πρός τό Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν σᾶς γνωρίζομε λόγω ἁρμοδιότητος ὅτι ἡ 2η Ἐφορεία Νεωτέρων Μνημείων, γιὰ τὴν προστασία τῆς πόλεως τοῦ Γαλαξειδίου καὶ τῆς εὐρύτερης περιοχῆς ποὺ ἔχει κηρυχθεῖ ὡς ἱστορικός διατηρητέος οἰκισμός καὶ τοπίο ἰδιαιτέρου φυσικοῦ κάλλους, ἐφαρμόζει πιστὰ τὶς διατάξεις τοῦ Ν. 1469)50.

2. Καλόν εἶναι, ἐὰν ἔχετε καταγγελίες γιὰ παραβάσεις τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 1469)50 κατὰ τὴ δόμηση ἢ τὴν ἐπισκευὴ σπιτιῶν στό Γαλαξεῖδι νὰ τὶς κάνετε γνωστὲς στὴν ὑπηρεσία μας γιὰ τὶς δικές μας σχετικὲς ἐνέργειες.

Ὁ Προϊστάμενος τῆς Ἐφορείας
κ.ἀ.α.

ΧΡΥΣΗ ΤΖΟΜΠΑΝΑΚΗ — ΜΙΣΙΟΥΔΗ

Ἀρχιτέκτων μὲ 5ο β - Ἀρχαιολόγος

Αὐτὰ γιὰ τὴν ἐνημέρωση τῶν ἀναγνωστῶν μας.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΣΤΟ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ

ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ, Σεπτέμβριος (ἔκτακτη συνεργασία).— Ἀπό τὴ φετεινὴ σχολικὴ περίοδο ἕνα νέο Φροντιστήριο τῶν Ἀγγλικῶν θὰ λειτουργήσει στόν τόπο μας. Ἱδρύτρια ἡ κ. Αἰκατερίνη Μαρδάκη - Κουτρούμπα, κόρη τοῦ συμπολίτη μας κ. Ἠλία Γεωργίου Μαρδάκη.

Ἡ κ. Κουτρούμπα σπούδασε γιὰ 2 χρόνια στό WEST LONDON COLLEGE καὶ εἶναι κάτοχος τοῦ LOWER καὶ τοῦ PROFICIENCY τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ CAMBRIDGE. Παρακολούθησε ἐπίσης στό Λονδίνο σειρὰ μαθημάτων γιὰ τὴν πλέον σύγχρονη μέθοδο διδασκαλίας. Ἔχει ἐργαστεῖ ἐπὶ 12 χρόνια σὰν δασκάλα τῶν Ἀγγλικῶν σὲ διάφορα Φροντιστήρια τοῦ Πειραιᾶ καὶ τῆς Λαμίας. Τό Φροντιστήριο θὰ λειτουργήσει μὲ αὐστηρῶς ὀλιγομελῆ τμήματα καὶ ἡ διδασκαλία θὰ στηρίζεται σ' ἕνα εἶδος ὀπτικοακουστικοῦ συστήματος (κάρτες μὲ εἰκόνες κλπ.), ἡ δὲ Ἑλληνικὴ γλῶσσα θὰ χρησιμοποιεῖται ὅπου θεωρεῖται ἀπολύτως ἀπαραίτητο.

Ε. Μ.

Ο ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΗΝ ΙΑΠΩΝΙΑ

Στὸ Τόκιο τῆς Ἰαπωνίας ἐκθέτει αὐτὲς τὶς μέρες ὁ ζωγράφος τοῦ Γαλαξειδιοῦ Στάθης Πετρόπουλος, στὴ Μεγάλη Διεθνῆ Ἔκθεση στὸ Μουσεῖο CHIBA.

Ἡ ἔκθεση θὰ περιοδεύσει ὅλες τὶς μεγάλες πόλεις τῆς Ἰαπωνίας καὶ θὰ διαρκέσει μέχρι τὸν Αὔγουστο τοῦ 1982.

ΔΩΡΕΕΣ ΥΠΕΡ Ι. ΝΑΩΝ

Διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Παρασκευῆς προσέφεραν οἱ κάτωθι:

— Γεώργιος Βαράτος, εἰς μνήμην γονέων του Παναγιώτου καὶ Διονυσούλας δραχμὰς 1.000.

— Εὐθύμιος Σφίτσος, εἰς μνήμην τῶν θανόντων οἰκίων του δρχ. 2.000.

— Ἀνώνυμος δρχ. 1.000.

— Χρυσὴ Βομβογιάννη, εἰς μνήμην συζύγου της δρχ. 1.000.

— Παρασκευούλα Ἀγγουρᾶ, εἰς μνήμην προσφιλῶν νεκρῶν δρχ. 1.000.

— Ἰωάννης καὶ Ἐλπίδα Μπιτζήλου, εἰς μνήμην γονέων καὶ ἀδελφῶν δρχ. 1.000.

— Ἑλένη Προκαλάμου - Πετρογιάννη, διὰ τὰς ἀνάγκας Ἁγίου Φανουαρίου δρχ. 900 (δολ. 20).

Ἅπαντας τοὺς ἀνωτέρω τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον εὐχαριστεῖ, εὔχεται πᾶν ἀγαθὸν καὶ διὰ τοὺς μεταστάντας αἰωνίαν ἀνάπαυση.

Ὁ Πρόεδρος
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΟΓΚΑΣ
Ἱερεὺς

ΔΩΡΕΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Ὁ κ. Δημ. Καμμένος προσέφερε χίλιες (1.000) δρχ. γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς Κοινοτικῆς μας Βιβλιοθήκης εἰς μνήμην Χαρίκλειας Γ. Μητροπούλου.

ΠΕΤΑΛΑ ΚΑΙ ΚΑΡΦΙΑ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ στὴ σελ. 4

καὶ ἡ χάραξη μιᾶς αὐλῆς κατὰ τὴν ἐπιθυμία τους.

Διαμαρτυρίας μὴ διατυπουμένης, τὶς πέτρες ἀντικαθιστοῦν τὰ τοῦβλα. Στὴ συνέχεια, τὰ τοῦβλα ἐκτοπίζουν οἱ τσιμεντόλιθοι, καὶ στὸν κατάλληλο χρόνο σηκώνεται καὶ ὁ τσιμεντομαντρότοιχος.

Ἔτσι, τὰ χωρὶς αὐλὴ σπίτια, βρέθηκαν ξαφνικὰ μὲ κήπους, οἱ βρόμοι στένεψαν ἢ κλείστηκαν τελείως, καὶ χῶροι κοινοτικοὶ βρέθηκαν (μὲ συμβόλαια;) σὲ χέρια ἀπίθανων ἰδιοκτητῶν.

Διατυπώνονται μεμονωμένες διαμαρτυρίες, πολλοὶ ἐπιχειροῦν τὴν ἄσκηση προσωρινῶν μέτρων στοὺς παρανομοῦντες, ἄλλοι ὑπαναχωροῦν ἀπ' τὶς... κτήσεις τους, ἄλλοι δικαιώνονται, ἄλλοι δυσφοροῦν βρίζουν, ἀπειλοῦν, ὅσο τὸ φαινόμενο παίρνει διαστάσεις καθολικότητας καὶ καταστρέφει τὴ λειτουργικότητα τῶν δρόμων καὶ ἀλλοιώνει τὴν παραδοσιακὴ φυσιογνωμία τοῦ τόπου, ὁ ὁποῖος σὲ πολλὰ μέρη ἔχει στ' ἀλήθεια γίνει ἀγνώριστος.

Τὸ πρόβλημα ὀξὺ καὶ κάθε μέρα ὀξύτερο, μᾶς ὑποχρεώνει σὲ μιὰ κατὰ βάθος καὶ πλάτος ἔρευνα.

Ἑνώνουμε λοιπὸν κι ἐμεῖς τὴ φωνή μας μ' ὅσους ἀγωνιοῦν γιὰ τὴν ἀκεραιότητα τῶν οἰκοπέδων τους καὶ γιὰ τὴν προσβολὴ τοῦ τοπίου ἀπ' τὶς παρανομίες καὶ παρακαλοῦμε τὴν Κοινοτικὴ Ἀρχὴ σὲ συνεργασία μὲ τοὺς ἐμπλεκόμενους στὰ οἰκιστικὰ - πολεοδομικὰ ὑπεύθυνους, νὰ ἐξαντλήσουν ὅλα τὰ ἐπιβαλλόμενα μέτρα γιὰ τὴν ἀνάσχεση τῶν παρανομιῶν ποὺ ἐπιχειροῦνται —σὰν σὲ ξέφραγο ἀμπέλι— ἀπὸ συμπολίτες κατὰ συμπολιτῶν, ἀπὸ γείτονες κατὰ γειτόνων ἀπὸ Γαλαξειδιῶτες καὶ ξένους κατὰ τοῦ Γαλαξειδιοῦ.

ΛΟΥΛΑ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ
— ΠΙΝΙΑΤΙΔΟΥ

Ο ΠΕΤΑΛΟΣ

ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ, Σεπτέμβριος.— Ὅπως εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους μας καὶ ἰδίως στοὺς ναυτιλομένους, εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ κόλπου τοῦ λιμένος μας, ὑπάρχει ἕνα μικρὸ νησάκι ὁ «Πεταλὸς» (ὄφαλος) εἰς τὸ μέσον τοῦ ὁποίου ἔχει κτισθῆ τοῖχος ὕψους 3 μέτρων περίπου, ὥστε τὰ εἰσερχόμενα πλοῖα νὰ ἀποφεύγουν τὴν ὕφαλον αὐτή. Συμπολίτης μας πρώην πλοίαρχος, ποὺ ἦλθε γιὰ διακοπὲς στὴν πατρίδα, καὶ πῆγε γιὰ ψάρεμα στὴν θαλασσία αὐτὴ περιοχή, εἶδε τὸν «Πεταλό», δὲν ἔχασε καιρό, τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ πῆγε μὲ τὴν βαρκούλα του, ἐφοδιασμένος μὲ ἀσβέστη καὶ μιὰ παντανόβουρτσα, κάθισε μόνος του καὶ ἀσβέστωσε τὴ στήλη του ὥστε νὰ εἶναι ὁρατός τὶς νύκτες τοῦ χειμῶνος, πρὸς ἀποφυγὴν τραυματισμοῦ καὶ ἀφοῦ ἐξεπλήρωσε τὴν ἐπιθυμίαν του καλλωπίζοντας ἕνα ἀσήμαντο νησάκι, ποὺ τόσες ἀναμνήσεις ἔχει ἀπὸ τὴν παιδική του ζωή, γύρισε στὸ σπίτι του. Σὲ λίγες μέρες ἔφυγεν γιὰ τὴν δεύτερη πατρίδα του, τὸν Καναδᾶ, ὅπου διαμένει οἰκογενειακῶς. Στάθης Ζήζος λέγεται. Τοῦ εὐχόμεθα καλὸ ταξεῖδι καὶ ἡ σκέψη του ἂς εἶναι πάντοτε στὸ χιλιοτραγουδισμένο ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ.

Ι. Καμβ.

ψηφ/ση: Ηλίας Π. Κουμπαρούλης

ΝΕΑ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1981.—

— Ἡ Ἐπέτειος τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, τό Ἱστορικό ΟΧΙ, γιορτάζεται: πάντοτε ἐδῶ μὲ μεγάλη ἐπισημότητα. Προχθὲς σὲ συνομιλία μὲ ἀμερικανό φίλο, μοῦ ἀνέφερε τόν ἀντίκτυπο ποὺ εἶχε τότε στὸν ὅλον συμμαχικὸ ἀγώνα, ἡ ἡρωϊκὴ ἀντίστασις τῆς Ἑλλάδος. Ἱστορικὲς ἀλήθειες ποὺ ὅλοι μας ξεύρουμε. Μάλιστα μοῦ εἶπε, τότε διὰ πρώτη φορὰ στοὺς ἀμερικανικοὺς κύκλους ἔγινε στ' ἀλήθεια σεβαστὴ ἡ ἑλληνο-αμεριὰανικὴ κοινωνία.

Δηλαδὴ οἱ θυσίες τότε τῆς Ἑλλάδος εἶχαν ἀντίκτυπον καὶ στὴν κοινωνικὴ θέση τῶν ἑλληνο-ἀμερικανῶν πολιτῶν. Μπράβο στοὺς Ἕλληνες ἔλεγαν τότε οἱ φίλοι μας Ἀμερικανοί. Καὶ ξύπνησε τὸ ἑλληνικό φιλότιμο. Ἡ ὑπερηφάνεια. Ἡ πατριωτικὴ ἀγάπη. Ξεσηκώθηκαν οἱ ἑλληνο-ἀμερικανοὶ καὶ βοήθησαν τὸν ἀγώνα τῆς μητέρας Ἑλλάδος ἐναντίον τῶν φασιστικῶν δυνάμεων. Συμπαραστάτες μὲ ἀπεριόριστον βοήθεια. Κατετάγησαν στὶς ἀμερικανικὲς ἔνοπλες δυνάμεις καὶ προσέφεραν τὸ αἷμα των διὰ τὴν ἐλευθερίαν. Ἀκόμη καὶ πολέμησαν πολλοὶ ἑλληνο-ἀμερικανοὶ καὶ στὰ χώματα τῆς ἑλληνικῆς γῆς. Καὶ ἡ βοήθεια συνεχίστηκε καὶ κατόπιν, ὑλικὴ καὶ ἠθικὴ καὶ μετὰ τὴν κατοχὴ καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ γιὰ χρόνια, γιὰ νὰ σταθῆ ἡ Ἑλλάδα γερὴ στὰ πόδια της καὶ ἐλεύθερη. Γεγονότα, ἀλήθειες ποὺ ὅλοι μας τὰ ξεύρουμε. Ὅμως στὸ μυαλό μας γεννᾶται ἕνα μεγάλο ἐρωτηματικό. Καὶ ὅπως ἔχω πάντα, πῆρα τὸ θάρρος καὶ ἀπάντησα στὸν φίλο μου ἀμερικανό. «Καλὰ καὶ ἅγια αὐτὰ ποὺ λές, φίλε, ἀδελφέ, κύριε Ἀμερικανέ. Μὰ ποιὰ ἦτο ἡ ἀμοιβὴ γιὰ τὶς θυσίες ποὺ ἔκανε ἡ ἡρωϊκὴ Ἑλλάδα;». Μὲ κύπελλο στὰ χείλη καὶ προτοῦ προλάβει νὰ μοῦ ἀπαντήση, τὸν βομβαρδίζω καὶ μὲ ἄλλα ἐρωτηματικά. Καὶ τὸν ἀρχίζω. «Ξεύρεις, ὅτι ἕνας ἡγέτης τοῦ συμμαχικοῦ ἀγώνα, ὁ περίφημος, ὁ δυνατός, ὁ ἀκούραστος, ὁ ἱστορικός, ὁ πρωταγωνιστής, ὁ μαχητής, ὁ Τσῶρτσιλ τῆς Ἀγγλίας, μὲ βροντὲς λόγων, ἔστελνε μηνύματα μηνύματα στὸν μαχόμενο ἑλληνικό λαό καὶ μὲ ὑποσχέσεις. «Στὸ τέλος θὰ μοιράσωμε μαζὶ τὴ νίκη...» Καὶ μαζί του συμφωνοῦσαν σιωπηλῶς ὅλοι τότε οἱ σύμμαχοι, ποιὸ ἦτο τὸ μερίδιον τῆς νίκης; Ἐκτός ἐὰν μιλοῦσε γιὰ μοιρασιὰ τῆς ἑλληνικῆς Κύπρου μὲ τοὺς βμρβάρους Τούρκους. Καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι μᾶς ἔδωσαν ὡς ἀμοιβή, τὸ δυνάμωνα καὶ ὑποστήριξη μιᾶς ἀπειλητικῆς Τουρκίας.

Ὡς ἀμοιβὴ μᾶς ἔδωσαν ἄλλοι σύμμαχοι, βόρειοι αὐτοί, ἀπειλὲς ποὺ ἐὰν δὲν καθήσετε καλὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ σᾶς καταστρέψωμε μὲ μιὰ βόμβα τὴν Ἀθήνα μὲ τὴν Ἀκρόπολη καὶ τὸν Παρθενώνα. Καὶ σεῖς φίλοι ἀδελφοί Ἀμερικανοί, εἶναι: ἀλήθεια, ὅτι βοηθήσατε τὴν Ἑλλάδα οἰκονομικῶς καὶ ποικολοτρόπως καὶ εἴμεθα εὐγνώμονες. Γιατὶ ὅμως τώρα ἡ ἀδιαφορία γιὰ τὰ δίκαια τῆς Ἑλλάδος;». Καὶ μοῦ λέει... «Οἱ μεγάλες χῶρες, ἐπειδὴ εἶναι μεγάλες, ὅταν κάνουν σφάλματα, τὰ κάνουν μεγάλα... Αὐτὸ συμβαίνει σήμερα μὲ τὶς σχέσεις μὲ τὴν Τουρκία. Ὅμως αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἡ Ἀμερικὴ δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν Ἑλλάδα. Εἶναι: ἱστορικός σύμμαχος.». Καὶ τὸν ἐρωτῶ πάλι: «Ποιὰ εἶναι τότε ἡ ἀμοιβὴ γὰ τὶς θυσίες τῆς Ἑλλάδος στὸν Β' παγκόσμιον πόλεμον;». Καὶ πάλι μὲ κυττάζει στὰ μάτια μὲ περισσότερη προσοχὴ καὶ μοῦ ἀπαντάει: «Ἡ ἀμοιβὴ εἶναι: ἡ ἐλευθερία σας...!».

— Οἱ Γαλαξειδιῶτες τῆς Ἀμερικῆς ἀπευθύνομεν χαιρετισμόν πρὸς τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς Ἐλευθερίας καὶ ἀποτίσμεν φόρον τιμῆς καὶ σεβασμοῦ ἔστω καὶ ἀπὸ μακρυά, μπροστὰ στὸ μνημεῖο τῶν Ἡρώων, τῶν συμπατριωτῶν μας, ποὺ ἔπεσαν ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ Πατρίδος.

— Τὸ Γαλαξεῖδι σήμερα ἔχει μεγάλες προοπτικὲς γιὰ τουριστικὴ ἀνάπτυξη. Ἡ ὄμορφη τοποθεσία του, τὰ λιμάνια του, τ' ἀκρογιάλια του, τὸ δάσος τῆς Πέρα - Πάντας, ποὺ ἀποτελεῖ τόν πνεύμονα τῆς πολιτείας καὶ πρέπει νὰ προφυλάσσεται μὲ προσοχὴ γιὰ νὰ μὴ ἔχει τὴν τύχη τῆς Καράφλας... ἀπὸ κακὰ χέρια μανιακῶν καὶ ἀρρωστημένων ἀγριανθρώπων. Ὁ τουρισμός ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ ζωτικὰ θέματα τῆς ὅλης οἰκονομίας τοῦ τόπου. Τὸ Γαλαξεῖδι ἔχει πλέον ἀναγνωρισθεῖ ὡς τουριστικό μέρος. Διὰ νὰ γίνη ὅμως ἡ ἀνάπτυξις σωστὴ χρειάζεται ὀργάνωσις. Ἡ ὅλη ἐπιτυχία τοῦ προγράμματος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν διάθεσιν μέσων ἐξυπηρετήσεως τῶν τουριστῶν. Περισσότερο ἀπ' ὅλα χρειάζεται τὸ ἐνδιαφέρον τῶν κατοίκων.

Ξενῶνες ὑπάρχουν ἀλλὰ χρειάζονται μεγαλύτεροι. Κέντρα, ἑστιατόρια ὑπάρχουν. Ἰδιαίτερα γιὰ τὸν τουρισμό, κέντρο - ἑστιατόριο - μπὰρ σὰν τῶν Ἀδελφῶν Χατζηγιάννη ποὺ βγάζει τὸ Γαλαξεῖδι ἀσπροπρόσωπο, πρέπει νὰ γίνη παράδειγμα καὶ νὰ γίνουν καὶ ἄλλα καὶ μεγαλύτερα.

Νὰ δημιουργηθῆ ἡ ἐπαγγελματικὴ ἄμιλλα τῆς καλυτέρας ἐξυπηρετήσεως. Ὁ τόπος τὸ ζητάει. Θὰ εἶναι πρὸς ὄφελος τῆς ὅλης οἰκονομίας τοῦ τόπου. Κέντρα διασκεδάσεως γίνονται. Διαφημίσεις ὀργανωμένες γιὰ τὴ Σπηλιὰ καὶ γιὰ τὰ ἄλλα κέντρα θὰ μαζέψουν κόσμο. Ἡ Διμενικὴ Ἐπιτροπὴ ἂς φροντίζει νὰ καθαρίζονται οἱ σκοῦλες, ἡ Φιλοδασικὴ Ἕνωσις ἂς φροντίζει τὸν καθαρισμὸν καὶ προστασίαν τοῦ δάσους. Οἱ δύο αὐτοὶ ὀργανισμοὶ πλέον πρέπει νὰ συνεργάζονται καὶ νὰ εὕρουν τρόπους ποὺ νὰ ἠμποροῦν, νὰ ἔχουν εἰσπράξεις πόρων ἀπὸ τοὺς τουρίστες καὶ ἐπισκέπτας ποὺ μεταφέρονται μὲ τὰ αὐτοκίνητα στὴν περιφέρειαν τῆς Πέρα - Πάντας.

— Ὁ Πολιτιστικὸς Σύλλογος Νέων τοῦ Γαλαξειδιοῦ μὲ τὴν ζωντάνια του, ἠμπορεῖ πολλὰ νὰ προσφέρει καὶ ἔλθει ὡς ἀρωγός βοηθείας εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, τῶν κοινωφελῶν ἔργων καὶ πνευματικῶν καὶ κοινωνικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ τόπου. Νὰ ἀποτελέση τό δεξὶ χέρι τῆς Κοινοτικῆς Ἀρχῆς μὲ κατάστρωση πολιτιστικῶν προγραμμάτων ποὺ νὰ καταστήσουν τὸ Γαλαξεῖδι τουριστικόν κέντρον, ἀντάξιον τῶν παραδόσεων καὶ ἱστορίας του. Ἕνα ἄλλο πρόβλημα ποὺ ἀντιμετωπίζει σήμερα τὸ Γαλαξεῖδι εἶναι: ἡ ὑγιεινὴ προστασία καὶ περιθάλψη τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἐπισκεπτῶν. Ἕνας ἀγροτικός ἰατρός μὲ πενιχρὰ μέσα περιθάλψεως καὶ πολλὲς φορὲς ἴσως καθόλου δὲν ἀρκεῖ. Φυσικὰ δὲν ἠμποροῦμε νὰ φέρομε πίσω τὰ χρόνια ἐκεῖνα ποὺ τὸ Γαλαξεῖδι διέθετε μέσα περιθάλψεως τῆς ὑγείας τῶν κατοίκων του μὲ ἐπιστήμονας φημισμένης ἀξίας, τρεῖς παθολόγοι ἰατροί, δύο φαρμακεῖα. Γι' αὐτὸ γράφαμε στὴν περασμένη ἀνταπόκρίση ὅτι μία ἐπιστροφὴ ἀποδήμων ἀπὸ Πειραιᾶ — Ἀθήνα καὶ ἀκόμη ἐξωτερικό πρὸς τὴν ἰδιαίτερη πατρίδα θὰ προσέφερε πολλὰ ὀφέλη. Γαλαξειδιῶτες ἐπιστήμονες ἀπὸ τὴ νέα γενιὰ ὑπάρχουν νομίζω ἀρκετοί. Γαλαξειδιώτης παθολόγος ἰατρός δὲν ὑπάρχει; Τουλάχιστον ἕνας νέος ἢ νέα φαρμακοποιὸς ποὺ νὰ ἐγκατασταθῆ στὸ Γαλαξεῖδι μόνιμα καὶ προσφέρει τὰς πατριωτικὰς ὑπηρεσίας, ἀνοίγοντας κανονικό φαρμακεῖο; Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κινδυνεύει ὁ κάτοικος Γαλαξειδιοῦ, ὅταν τὸν πιάνει πάθηση τῆς καρδιᾶς του καὶ νὰ μὴ ὑπάρχουν οἱ πρῶτες βοήθειες, οὔτε δοχεῖο ὀξυγόνου, διὰ νὰ σωθῆ ὁ ἄνθρωπος. Ἀκόμη καὶ ἡ πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ, ἡ Ἄμφισσα ποὺ ἔχει, λέγεται, Νοσοκομεῖο νὰ μὴ ἠμπορεῖ νὰ προσφέρη σὲ ὥρα ἀνάγκης μέσα, διότι ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ δὲν ὑπάρχει παθολόγος ἰατρός στὴν ὑπηρεσία του. Δὲν ἐπιτρέπεται. Αὐτὸ λέγεται καθαρῶς, χάλια. Στὴ σημερινὴ ἐποχὴ ἡ προστασία τῆς ὑγείας τῶν ἀνθρώπων εἶναι: πρώτη ἀνάγκη μέσα στὰ πλαίσια μιᾶς πολιτισμένης κοινωνίας.

Ἂς βοηθήσωμε ὅλοι οἱ ἀπανταχοῦ Γαλαξειδιῶτες, ὅπως ὁ τόπος μας λάβει τὴ θέση ποὺ τοῦ ἀξίζει τῆς πολιτισμένης καὶ προοδευτικῆς πολιτείας. Πρῶτα ὅμως ἂς βοηθήσουν οἱ ἴδιοι οἱ κάτοικοι τοῦ Γαλαξειδιοῦ καὶ σταθοῦν στὸ πλευρὸ συμπαραστάτες τῆς Κοινοτικῆς Ἀρχῆς γιὰ τὴν λύσιν τῶν ζωτικῶν αὐτῶν προβλημάτων.

Τελειώνοντας τὰς ἐντυπώσεις καὶ παρατηρήσεις ἀπὸ τὸ φετεινὸ ταξείδι μου στὸ Γαλαξεῖδι, θέλω νὰ τονίσω, τὸν μεγάλον πατριωτικὸν ρόλον, τὴν μεγάλην ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν βοήθειαν, τὴν ἐποικοδομητικὴν συμπαράστασιν, τοῦ ὅλου ἔργου καὶ τῆς δράσεως τοῦ Συνδέσμου Γαλαξειδιωτῶν Ἑλλάδος, πρὸς τὴν ἰδιαίτερην πατρίδα. Τελειώνοντας λοιπὸν τὴν ἀνταπάκρισίν μου, ζητῶ συγγνώμη ἀπὸ ὅσους κούρασα μὲ τὰ γραφόμενά μου. Καὶ σ' αὐτοὺς ποὺ ἴσως ἐκφράσουν τό «...δὲν βαριέσαι... κ.λ.π.». Παρακαλῶ ὅπως τὸ ὀλιγότερο ποὺ ἔχουν νὰ κάνουν ἂς τὰ διαβάσουν.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΝΕΑ

Στὶς 11 Ὀκτωβρίου εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Βαρβάρας τοῦ TOMS RIVER — NEW JERSEY ἐβαπτίσθη τὸ καριτσάκι τῶν κ.κ. ALFRED καὶ Ἑλένης PETERS καὶ ἐδόθη τό ὄνομα Μαγδαληνή. Μετὰ τὴν βάπτισι παρετέθη πλουσιοπάροχο δεῖπνο στό AMERICAN LEGION HALL πρὸς τοὺς προσκεκλημένους συγγενεῖς, φίλους καὶ γνωστούς, συμπατριώτας καὶ Ἀμερικανούς. Εἶναι: τὸ πρῶτο ἐγγονάκι τῶν κ.κ. Ἐπαμεινώνδα καὶ Στέλλας Ζήβου. Εὐχόμεθα νὰ τοὺς ἔρθουν τὰ νεοφώτιστο.

— Τὸν περασμένο Μάϊο στὸ Γαλαξεῖδι ἀπεβίωσε ὁ Κωνσταντίνος Ἀγγουρᾶς, πατὴρ τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Ἰωάννου Ἀγγουρᾶ ἀρχιμηχανικοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, μέλους τῆς Ἀδελφότητος «Οἰάνθη», ἦτο γνωστὸς σὲ ὅλους ἐδῶ. Ὁ μπάρμπα - Κώστας ἢ Κωτσὴς Ἀγγουρᾶς ἔμεινε στὴν Ἀμερικὴ ἀρκετὰ χρόνια καὶ λάμβανε μέρος στὶς διάφορες ἐκδηλώσεις τῆς παροικίας μας. Ἐργατικός καὶ καλὸς οἰκογενειάρχης. Ἡ ἀπώλειά του λύπησε ὅλους ἐδῶ ποὺ τὸν γνώριζαν. Πρὸς τὰ παιδιά του, οἰκογένειά του, συγγενεῖς ἐδῶ κα ἐν Ἑλλάδι ἐκφράζομε τὰ θερμά μας συλλυπητήρια.

— Ἕνας ἄλλος συμπολίτης ἀπεβίωσε τελευταῖα στὸ Γαλαξεῖδι. Ὁ Ἀθανάσιος Σουλάντζος. Γιὰ πολλὰ χρόνια γνωστὸς ἀπό τό καφενεῖο ποὺ διεθθυνε στὴν παραλία. Εἶχε γίνει τὸ κέντρο αὐτῶν ποὺ μοχθοῦσαν καὶ μὲ τόσους κόπους γιὰ νὰ βγάλουν τὸ καθημερινό τους, παλεύοντας μὲ τὴ θάλασσα, στὶς βάρκες τους. Οἱ ψαράδες. Ἐκεῖ ἄκουγε κανεὶς ἱστορίες τῆς ζωῆς των' Ἐκεῖ ὅπως καὶ στὰ ἄλλα καφενεῖα τῆς παραλίας, ἄκουγες τὶς ἁπλοϊκὲς κουβέντες, καὶ τὶς πιὸ πραγματικὲς γαλαξειδιώτικες ἱστορίες. Τί ἔγιναν τώρα τὰ καφενεῖα τῆς παραλίας; Μόνο ἕνα ἔχει μείνει. Νὰ μιὰ ἔλλειψις ποὺ αἰσθάνεσαι σήμερα στὸ Γαλαξεῖδι ἀπὸ τὴ παλιά του μορφή. Ὁ μπάρμπα - Θανάσης Σουλάντζος, πιστός στὶς ἀρχές του, τῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ κοινοῦ, πατὴρ τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Ἠλία Σουλάντζου ποὺ εἶναι ἐνεργὸ μέλος τῆς Ἀδελφότητος «Οἰάνθη» καὶ μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου της, θὰ μείνη ἀξέχαστος. Πρὸς τὴν οἰκογένειάν του, παιδιά του, ἐδῶ καὶ στὴν Ἑλλάδα ἐκφράζομεν τὰ θερμά μας συλλυπητήρια.

— Στὶς 8 Νοεμβρίου 1981 ἡμέρα Κυριακὴ τὸ ἀπόγευμα, στὸν Ἅγιο Δημήτριο, Ἀστόριας Νέας Ὑόρκης, θὰ γίνη Γενικὴ Συνέλευσις τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος «Οἰάνθη» καὶ θὰ γίνουν ἐκλογὲς διὰ νέο Διοικητικὸ Συμβούλιο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΡΑΤΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΝ

ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ, Ὀκτώβριος.— Μέσα σὲ μιὰ ὡραιότατη καὶ πρωτοφανῆ λιακάδα, οἱ Γαλαξειδιῶτες ἀπὸ πρωΐας τῆς 18ης Ὀκτωβρίου ἔσπευσαν νὰ ἐκπληρώσουν τὸ ἐκλογικόν των καθῆκον.

— Στὰ ἐκλογικὰ τμήματα (3 τόν ἀριθμόν), 1 διὰ τοὺς ἄνδρες καὶ 2 διὰ τὰς γυναίκας, οἱ δικαστικοὶ ἀντιπρόσωποι καὶ αἱ ἐφορευτικαὶ ἐπιτροπαὶ ἦσαν εἰς τὰς θέσεις των. Ὅλοι μὲ τὸ χαμόγελο δεχόντουσαν τοὺς ψηφοφόρους γυναίκας καὶ ἄνδρας καὶ μέσα σὲ ὀλίγα λεπτὰ εἶχον τὰ πάντα διεκπεραιωθῆ καὶ μετέβαινον εἰς τὰ πρὸς τοῦτο ὑπάρχοντα ἰδιαίτερα νὰ ρίξουν τὴν ψῆφον των καὶ ἡσύχως ἐπέστρεφαν εἰς τὰς οἰκίας των. Οὔτε ἀντεγκλήσεις τῶν ψηφοφόρων, οὔτε παράπονα, ἀδιακρίτως πολιτικῶν πεποιθήσεων συζητοῦσαν καὶ γελοῦσαν δι' ἄλλα θέματα, τὸ πολιτικό των πιστεύω τὸ εἶχαν ἐναποθέσει εἰς τὰς κάλπας. Στὰς 2 τὸ μεσημέρι ποὺ βρισκόμουν στὸ ἐκλογικὸ κέντρο τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου γιὰ νὰ ἐκπληρώσω καὶ ἐγὼ τὸ καθῆκον μου, ἕνα ἐλικόπτερο τῆς Ε.Ρ.Τ. μὲ ἠμοσιογράφους ἐπεσκέφθη τὰ ἐκλογικὰ τμήματα γιὰ νὰ πληροφορηθοῦν ἰδίοις ὄμμασι τὸν τρόπον τῆς ψηφοφορίας τῶν Γαλαξειδιωτῶν ἀποκομίσαντες ἀρίστας ἐντυπώσεις γιὰ τὸν πολιτισμένον τρόπον τῆς διεξαγωγῆς τῆς ψηφοφορίας, ζητῶντας ἀπὸ τοὺς ψηφοφόρους γυναῖκες καὶ ἄνδρες πληροφορίας γιὰ τὶς ἐντυπώσεις ποὺ ἐσχημάτισαν γιὰ τὴν διπλὴ ἐκλογή, τόσον τῶν Βουλευτῶν ὅσον καὶ τῶν Βουλευτῶν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου. Τὰς ἑσπερινὰς ὥρας τῆς ἰδίας ἡμέρας ἡ Ε.Ρ.Τ. μεέδωσεν ἀπὸ τὶς ὀθόνες τὸν Γαλαξειδιώτικο χῶρον ἀπὸ ψηλὰ μὲ τὸ ἐλικόπτερο ὡς καὶ τὰ ἐκλογικὰ τμήματα μὲ τοὺς ψηφοφόρους ποὺ ψήφιζαν ἐκείνη τὴν στιγμήν.

Ε. Καμβύσης

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Μὲ τὸ ΠΟΔΙ καὶ τὸ ΣΤΟΜΑ

Κυκλοφόρησαν καὶ φέτος στὴ χώρα μας οἱ πολυτελεῖς καὶ γνωστότατες ἐκδόσεις τοῦ Ὁμίλου «ΜΠΟΡΕΙΣ» ποὺ ἀποτελεῖ τὸ Ἑλληνικὸ παράρτημα τῆς ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ (Δ.Ε.Α.Κ.).

Συγγραφεῖς, ΖΩΓΡΑΦΟΙ, μουσικοί, χαράκτες, κεραμιστές, συνθέτες, σκιτσογράφοι, γλύπτες χωρίς χέρια! ἀπ' ὅλες τὶς χῶρες τοῦ κόσμου ἀνήκουν σ' αὐτὴν τὴ μοναδικὴ στὸ εἶδος της ὀργάνωση ποὺ ἡ καλλιτεχνικὴ δημιουργία τῶν μελῶν της, πραγματοποιεῖται μὲ τό... στόμα καὶ τὸ πόδι!

Στὶς φετεινὲς ἐκδόσεις τους στὴν Ἑλλάδα αὐτοὶ οἱ ἀξιοθαύμαστοι καλλιτέχνες παρουσιάζουν:

1ον) Τὴ Χριστουγεννιάτικη σειρὰ Νο 26)1981 (9μονες Καλλιτεχνικὲς κάρτες τυπωμένες σὲ πολυτελῆ χαρτιὰ) μὲ θέματα θρησκευτικά, γιορταστικὰ καὶ ἄλλα, σὲ θαυμάσια αἰσθητικὴ ἐμφάνιση καὶ ἄριστη ἐπιλογή. Τιμὴ δρχ. 80.

2ον) Τὴ σειρὰ Πάσχα — Ἄνοιξη Νο 10 (9μονες κάρτες) σὲ θέματα θρησκευτικά, γιορταστικά, ἐπιλογὲς λουλουδιῶν καὶ στὴν ἴδια τιμὴ τῶν 80 δρχ.

Συνιστοῦμε στοὺς ἀναγνῶστες μας νὶ ἐνισχύσουν αὐτὴν τὴν ὡραία προσπάθεια ποὺ τὸ βαθύτερο μήνυμά της εἶναι ἡ ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ, τὸ ΘΑΡΡΟΣ κι' ἡ ΠΙΣΤΗ τοῦ ἀνθρώπου, στὶς ἴδιες του τὶς ἀνεξάντλητες, ἐσωτερικὲς δυνάμεις ποὺ σὲ κρίσιμες ὧρες μποροῦν νὰ ἐπιστρατευτοῦν καὶ νὰ ὁδηγήσουν ἀκόμα καὶ στὶς πιὸ δύσκολες καὶ ὀδυνηρὲς κατακτήσεις.

Στὴν Ἑλλάδα τοὺς ἀναπήρους καλλιτέχνες ἐκπροσωπεῖ ὁ γνωστός λογοτέχνης - τεχνοκρίτης κ. ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ, Κακαρᾶ 3, Χαλκίδα, τηλ. 80.134(0221) στὸν ὁποῖο μποροῦν νὰ ἀπευθύνονται: οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

ΤΑ ΝΕΡΑ ΤΗΣ ΓΚΙΩΝΑΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΕΡΑ ΓΚΙΩΝΑΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ

«Πᾶνε δυὸ χρόνια ἀπ' τὸ πρῶτο συλλαλητήριο ποὺ σύσσωμος ὁ Λαός τῆς Φωκίδας μπροστὰ στὴν Κυβερνητικὴ ἀδιαφορία ξεσηκώθηκε.

Στὸ Νοσοκομεῖο, στὰ ἔργα ὑποδομῆς, στὴν ἐγκατάλειψη τῶν ἀγροτῶν (ὁ περίφημος ἐλαιώνας τῆς Ἄμφισσας καταστρέφεται) προστέθηκε καὶ τὸ Νερό. Τὸ νερὸ σὰν βασικὸς παράγοντας ἀνάπτυξης μιᾶς περιοχῆς ποὺ τόχει ἄφθονο ἀλλὰ ἀναξιοποίητο, τώρα ἀξιοποιεῖται καὶ τὸ παίρνουν στὴν πρωτεύουσα καὶ γιὰ τὶς ἀνάγκες τῶν Βιομηχανιῶν, χωρὶς νὰ ἀφήσουν νερὸ στὴν περιοχὴ ποὺ ἐκτὸς ὅτι τόχει ἀνάγκη, γιατὶ χωρὶς αὐτὸ θὰ μαραζώσει, εἶναι τὸ νερὸ ἀπ' τὶς πηγές της.

Ἔτσι οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς κινητοποιήθηκαν στὶς 30 Ὀκτώβρη '79 καὶ ζήτησαν νὰ ἀξιοποιηθοῦν τὰ ὑπόγεια νερὰ τῆς Γκιώνας ποὺ χύνονται στὴ θάλασσα. Νὰ γίνει ἀρδευτικὸ σύστημα στὸ λιόκαμπο γιὰ νὰ ποτίζονται οἱ ἐλιὲς καὶ νὰ γίνει παράλληλα καὶ ἄλλη καλλιέργεια καὶ τὴν ἄμεση χορήγηση νεροῦ χωρὶς καμμία ἐπιβάρυνση ἀπ' τὴ λίμνη τοῦ Μόρνου (μέχρι νὰ γίνει ἡ ἀξιοποίηση τῶν νερῶν τῆς Γκιώνας).

Τὸ ψήφισμά τους τὸ κοινοποίησαν σ' ὅλες τὶς ἁρμόδιες κυβερνητικὲς ἀρχὲς καὶ οἱ ὑποσχέσεις ἄρχισαν.

— Θὰ σᾶς δώσουμε νερό, θὰ γίνει τὸ ἀρδευτικὸ σύστημα, θὰ ἀξιοποιηθοῦν τὰ νερὰ τῆς Γκιώνας.

Καλέστηκε ὁ Σύνδεσμος ἀκόμα καὶ στὸ Ὑπουργεῖο Δημ. Ἔργων καὶ ὁ τότε ὑπουργός κ. Ζαρντινίδης μαζὶ μὲ τὸ Γραμματέα κ. Τσιμπλάκο γιόμισαν τοὺς ἐκπροσώπους τοῦ Συνδέσμου μὲ ὑποσχέσεις.

Πέρασαν ἀπὸ τότε 2 χρόνια καὶ τώρα μᾶς λένε ὅτι τὸ νερὸ ποὺ ἀκόμα δὲν μᾶς ἔδωσαν ἀπ' τὸ Μόρνο θὰ τὸ πληρώσουμε!!!

Ἂν εἶναι δίκαιο τὰ νερὰ ἀπ τὶς δικές μας πηγές, ἀπ' τὰ σταλάγματα τῆς σύραγγας τῆς Γκιώνας ποὺ εἶναι 10.000.000 κυβικὰ τὸ χρόνο — γιατὶ αὐτὰ θὰ μᾶς δώσουν — νὰ τὰ πληρώσουμε.

Ἀνατέθηκε σὲ κάποιο τεχνικὸ γραφεῖο ἡ μελέτη τοῦ ἀρδευτικοῦ συστήματος καὶ ἀκόμα οὔτε ἡ προμελέτη τοῦ ἔργου δὲν ἔχει γίνει.

Ὅσο γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῶν ὑπόγειων νερῶν τῆς Γκιώνας ποὺ χύνονται στὴ θάλασσα καὶ ὁ κ. Τσιμπλάκος εἶχε πεῖ στὴν ἐπιτροπὴ τοῦ Συνδέσμου τὸ Μάϊο τοῦ '80 ὅτι, «αὐτὴ τὴ στιγμὴ ὑπάρχει συνεργεῖο στὴν πόλη σας ποὺ ἐργάζεται γιὰ τὴ μελέτη ἀξιοποίησης τῶν ὑπόγειων νερῶν τῆς Γκιώνας» μέχρι σήμερα δὲν ἔχουμε δεῖ κανένα συνεργεῖο.

Τώρα ὁ «κόμπος ἔφτασε στὸ χτένι». Ὁ Λαὸς τῆς Φωκίδας κατάλαβε ὅτι τὸν κοροϊδεύουν συστηματικά. Γιατὶ πιστεύει ὅτι καὶ νερὸ μποροῦσαν νὰ ἔχουν δώσει γιὰ νὰ ποτίζεται ὁ κάμπος μὲ τὸ σημερινό ἀρδευτικὸ σύστημα μέχρι νὰ γίνει τὸ ἔργο, καὶ γιὰ τὸ ἔργο ὑποδομῆς ἔπρεπε τουλάχιστο νὰ ἔχει γίνει ἡ μελέτη. Τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὰ ὑπόγεια νερὰ τῆς Γκιώνας.

Ἀντὶ ὅμως γιὰ ὅλα αὐτὰ ἡ ἀπάντηση τῶν ἁρμόδιων κυβερνητικῶν παραγόντων, Ὑπουργείου καὶ Βουλευτῶν τοῦ Νομοῦ, ἦταν ὅτι, «Θὰ φροντίσουν τὸ θέμα». Τώρα μέχρι πότε θὰ τὸ φροντίσουν αὐτὸ ἂς τό καταλάβει ὁ Λαὸς τῆς Φωκίδας.

Ὁ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ γιὰ τὰ νερὰ τῆς Γκιώνας μπροστὰ στὸν ἐμπαιγμὸ καὶ τὴν ἐγκατάλειψη ἀποφάσισε νὰ ξανακατέβει καὶ νὰ διεκδικήσει δυναμικὰ πλέον:

ΤΟ ΝΕΡΟ ΝΑ ΔΩΘΕΙ ΧΩΡΙΣ ΚΑΜΙΑ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ.

ΝΑ ΠΑΡΑΔΩΘΕΙ Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΝΑ ΞΕΚΙΝΗΣΕΙ Η ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΝΕΡΩΝ ΤΗΣ ΓΚΙΩΝΑΣ.

Στὴν ἀπόφασή του αὐτὴ καλεῖ σὲ παλλαϊκὸ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ τοὺς φορεῖς, τὶς παραγωγικὲς τάξεις, τὰ σωματεῖα καὶ Συλλόγους τὴν τοπικὴ αὐτοδιοίκηση, τοὺς ἀγρότες καὶ ὅλο τὸ Λαὸ τῆς Φωκίδας νὰ συμπαρασταθοῦν καὶ ν' ἀγωνιστοῦν γιὰ νὰ καταλάβουν κάποτε οἱ ἁρμόδιοι ὅτι εἴμαστε καὶ μεῖς κομμάτι τῆς ΕΛΛΑΔΑΣ καὶ ὅταν μᾶς ἐγκαταλείπουν ξέρουμε ν' ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὰ δίκαια αἰτήματά μας.

Τὸ Δ.Σ. τοῦ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΕΡΑ ΤΗΣ ΓΚΙΩΝΑΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤ. ΖΗΣΙΜΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΙΩ. ΔΕΛΗΣ

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ, Ὀκτώβριος.— Ἡ τουριστικὴ κίνησις ὑπῆρξε ζωηροτάτη καθ' ὅλον τόν μῆνα Σεπτέμβριον, ἐνῶ ὁ καιρός διατηρήθηκε ἀρκετὰ θερμὸς καὶ ἡ θάλασσα θερμή, ἀνωτέρα τοῦ Αὐγούστου καὶ ἔτσι, ὅλοι οἱ ἀθεοῦχοι ἰδίως ὑπάλληλοι καὶ πολλὲς οἰκογένειες συμπολιτῶν ἀπὸ πρωτεύουσα καὶ ἐξωτερικὸν πέρασαν εὐ